

07-2024 | 65. ÅRGANG

Anleggs- MASKINEN

AM.NO

Psykisk helse:

- Vi må tørre å snakke

om det

Brøytesjåføren
som ble angrepet
får oppreisning

Tidenes
lærlingsatsing

Skal bruke 100 mrd.

på bygg og anlegg

Fra Osterøy til Alta for den beste skiferen

TOTALLEVERANDØR AV BETONGVARER OG ELEMENT TIL FREMTIDENS VEI OG INFRASTRUKTUR

Vann og Avløp:

Rør og rørdeler
Kummer
Inntaksløsninger
Trekkekummer
Utskillere og renseprod.
Slisserenner
Drensrenner
Gategoods

Samferdsel:

Kulvert
Kabelkanaler
Plattformelementer
Tunnelementer
Mastefundamenter
Trekkekummer
Støttemur L-Element
Treplantekummer

Innhold

6	Skal bruke nærmere 100 milliarder på bygg og anlegg	40	– Vi må tørre å snakke om det
8	«VA på langs» sikrer drikkevannet i Nittedal	44	Airbag blir standard i Scania
14	Tidens lærlingsatsing	46	Smånytt
20	Milliardsmell for ny vannforsyning i Oslo	48	Stort lærlingtreff på sørlandet
22	10-års jubileum på Rudshøgda	54	Mini MEF-messe hos Sørby Utleie
24	Brøytesjåføren som ble angrepet får oppreisning	56	Volvo-lærlinger samlet før oppstart
26	Fra Osterøy til Alta for å plukke ut og laste skiferen selv	57	Lett blanding
32	Trygge lærlinger hos Kvina Maskin	58	Bransjeoversikten
36	Kia EV9 med to seter og grønne skilter	61	MEF har ordet
		62	MEF-nytt

Finansiering av nytt eller brukt utstyr

Visste du at vi lar deg lease brukte maskiner?

Leasing lar deg anskaffe utstyr, uten at det spiser opp bedriftens egenkapital. Du kan også velge brukt utstyr, gitt at det har en viss annenhåndsverdi.

Ønsker du et tilbud på finansiering av bedriftens neste maskin? Kontakt Tormod Karlsen, strategisk rådgiver i Ikano Bank, for en hyggelig leasingprat! Tlf 920 28 367 / e-post tbk@ikano.no

Les mer om leasing til anleggsbransjen

IKANO
BANK

"Det er et krevende miljø vi jobber i. Da trenger man et system som tåler juling. Og det gjør OilQuick. Det bare fungerer!"

Sondre Tengdal, maskinfører hos Arne Olav Lund A/S

"MAN BLIR BORTSKJEMT MED OILQUICK"

HELAUTOMATISKE HURTIGFESTESYSTEMER OG TILTROTATORER

OilQuick Norge AS | tlf. 67122460 | www.oilquick.com/no

ORIGINALEN SIDEN 1993

Vi sender samme dag!
33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

Leder

Tøffe gutter gråter vel ikke?

Vi har blitt vant til stadig strengere regler og bestemmelser rundt helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen. Mange synes kanskje det kan være litt mye styr til tider med alt man på passe på av verneutstyr, hjelmer, visir, hørselvern, støvmålere etc., men alle forstår godt hvorfor reglene er der. Vi ønsker jo alle å komme hjem fra jobben like hele som da vi dro. Fysisk helse er med andre ord noe vi forholder oss til hver eneste dag på jobb.

Når det gjelder den psykiske helsen, er saken en helt annen. Det snakker vi helst ikke om. Mange mennesker – og det er grunn til å tro de er sterkt overrepresentert i vår bransje – har det vondt og vanskelig inni seg. Og da hjelper det liksom ikke å ta på seg en hjelm.

I denne utgaven av Anleggsmaskinen kan dere lese om gründeren og bedriftslederen Henry T. Ringvold, som plutselig ikke orket mer. Han møtte veggen med et brak, og måtte bare komme seg vekk; fra jobb, fra familie, fra alt. Hans historie er det nok flere i bransjen som kan kjenne

seg igjen i.

I 2023 var det 693 selvmord i Norge. Til sammenligning mistet 110 personer livet i trafikken. Hele 495 av selvmordstilfellene var menn, og de mellom 40 og 60 år var overrepresentert. Anleggsbransjen er som kjent svært mannsdominert. Den kan også være fysisk krevende og stressende, noe som kan ha negativ effekt på både fysisk og mental helse. I tillegg er arbeidsmiljøet på enkelte arbeidsplasser preget av en machokultur, som ikke akkurat er forenlig med å legge ut om sine innerste tanker og følelser.

Den 10. september var verdensdagen for forebygging av selvmord, og 10. oktober er verdensdagen for psykisk helse. MEF kjører, i samarbeid med Helsedirektoratet, en kampanje for psykisk helse i denne perioden (se side 66). Budskapet er enkelt; hvis man har tunge og vanskelige tanker, så hjelper det som oftest å snakke med noen. Våg å dele tankene dine. Det er en styrke – ikke et svakhetsstegn.

Kolofon

Utgiver:
Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

Annonser:
A2Media AS
Camilla Sparby
Tlf. 477 07 338
camilla@a2media.no

Bjørnulf Lie
Tlf. 971 66 507
bjornulf@a2media.no

Forsidebilde:
Njål Hagen

Design:
Edda Grafisk AS

Trykkansvarlig:
Edda Presse

ISSN 0003-3715
65. årgang

Redaksjonen

Ansv. redaktør
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

Journalist
Njål Hagen
Tlf: 917 93 407
nh@mef.no

Kari Druglimo-Nygaard
Andrea Holtekjølen
Fredrik Tronhuus

Abonnér

Skann koden for å bestille abonnement.

Anleggsgartnermester Arne Giskeødegård

Vi utfører sprøytesåing effektivt og rimelig, med godt resultat og kun fornøyde kunder!
32 års erfaring.

Ta kontakt for et godt tilbud **Tlf 90 50 32 32**

www.nyttgress.no | Arne.g@oppdal.com

Skal bruke nærmere 100 milliarder på bygg og anlegg

Det skal investeres for 1634 milliarder kroner i Forsvarssektoren frem mot 2036, og det er satt av 97 milliarder til Forsvarsbygg i denne langtidsplanen. – Det haster å få jobbene ut i markedet, sier MEF-sjefen, Julie Brodtkorb.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Nylig arrangerte Forsvarsbygg en dialogkonferanse i Oslo hvor 14 bransjeorganisasjoner, blant annet Maskinentreprenørenes forbund (MEF), NHO Byggenæringen, Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA) og LO deltok, og hvor Julie Brodtkorb og representanter fra de andre organisasjonene kom med innspill til både forsvarsminister Bjørn Arild Gram og Thorbjørn Thoresen, direktør Forsvarsbygg.

– Norge må ha et forsvar som håndterer hele krisespekteret, og vi må tilbake til 50-tallet for å se en lignende oppbygging av Forsvaret som det vi har startet med nå. For å realisere forsvarsloftet er vi helt avhengige av et godt samspill med eiendoms-, bygg- og anleggsbransjen, sa forsvarsminister Bjørn Arild Gram. Det er allerede for inneværende år satt av 700 millioner kroner til utbedring av kaserner, boliger og infrastruktur.

– Det er viktig for oss i Forsvarsbygg at alle i bygg- og anleggsbransjen har god kjennskap til det som skjer i forsvarssektoren, og kan gi innspill og refleksjoner rundt hvordan denne vil påvirke bransjen. Bygg- og anleggsbransjen er vår viktigste samarbeidspartner med å tilby Forsvaret nødvendig infrastruktur og utvikle nye løsninger. Derfor legger vi stor vekt på å opprettholde tett kontakt med representantene fra de ulike bransje- og fagorganisasjonene, forklarte Thorbjørn Thoresen, direktør Forsvarsbygg.

Batterielektrisk ikke egnet

Representantene fra næringen fikk en grundig innføring i hva langtidsplanen for forsvarssektoren vil innebære for bygg- og anleggsbransjen.

Samtidig fikk forsvarsministeren og Forsvarsbyggs ledelse innspill, refleksjoner og kommentarer fra alle organisasjonene.

Fle av representantene for næringen, blant annet MEF-sjefen, pekte på at det er ledig kapasitet, og at det er mye å tjene på hurtig igangsettelse av «gryteklare» prosjekter.

Julie Brodtkorb brukte sine tilmålte fem minutter til blant annet å belyse utfordringene med sikkerhetsklareringen.

– Vi får rapporter om at det tar svært lang tid å få sikkerhetsklarert arbeidsfolk. Det forsinker igangsetting mye. Her må kapasiteten økes.

Hun tok også opp at det er en misforståelse at anleggsbransjen ikke jobber om vinteren, og utfordringene rundt krav om bruk av elektriske maskiner.

– Få prosjekter ut gjennom hele året. Anleggsbransjen jobber også om vinteren. Våre medlemmer rapporterer om at det kommer ut prosjekter veldig i «rykk og napp».

– Husk at når det settes krav til klima, så er 2/3 av utslippene

Nylig arrangerte Forsvarsbygg en dialogkonferanse i Oslo hvor 14 bransjeorganisasjoner deltok. MEF-sjefen Julie Brodtkorb la frem MEFs innspill til forsvarsminister Bjørn Arild Gram (t.h.) og Thorbjørn Thoresen, direktør Forsvarsbygg.

indirekte, det vil si at de ikke kommer fra maskiner, men materialer som blir brukt i konstruksjoner.

– Akkurat i nord, der dere skal bygge mest, er det lite infrastruktur for lading, og klimatiske forhold som er lite egnet for batterielektriske maskiner. Det betyr ikke at det ikke kan settes klimakrav, for klimakutt i vår bransje er veldig mye mer enn bare maskinene.

Brodtkorb fortalte om klimakalkulatoren som er lagd i samarbeid med MEF, EBA, Statens vegvesen, Nye Veier og Bane NOR. Det er et verktøy for å beregne og redusere klimafotavtrykket på prosjekt, eller ved fremstilling av produkter.

– Vi vil gjerne ha Forsvarsbygg med inn der, sa Julie Brodtkorb.

Det haster

– Det er veldig positivt at både Forsvaret, her ved forsvarsminister, og Forsvarsbygg med toppledelse inviterer til dialogkonferanse. Vil også skryte av hvordan Forsvarsbygg har slike dialogkonferanser de steder i landet det skal bygges. Opplever at de er på tilbudssiden, men midler som ble bevilget i revidert statsbudsjett ser vi ikke har kommet ut i prosjekter. Meningen er vel at midler bevilget i revidert skal brukes i 2024, da har vi hastverk, sa Julie Brodtkorb i etterkant av møtet. ●

Scania tar sikkerhet til et nytt standardnivå

NY STANDARD: AIRBAG

Norsk Scania AS skaper en enda tryggere arbeidsplass for sjåføren når airbag i ratt og sidevindu blir standard.* Standarden gjelder alle førerhustyper, med mulighet for tilvalg av sidegardin for passasjer. Scania er siden 2017 eneste lastebilprodusent med sideairbag for det europeiske markedet.

Ta kontakt med din lokale selger for tilbud på en ny og enda tryggere Scania i dag.

*Gjelder på lastebiler solgt nye i Norge fra 15.09.2024

SCANIA

Nittedal kommune oppgraderer vann- og avløpssystemet over en strekning på vel ti kilometer. Det er blitt brukt bergningsbil flere steder for å trekke ledningene med diameter opp til 630 mm over lengre strekninger. (Foto: Magnus Solberg/AOL)

«VA på langs» sikrer drikkevannet i Nittedal

Prosjektet «VA på langs» skal sikre morgendagens vann- og avløpssystem gjennom Nittedal, i tillegg til å gjøre Nitelva renere. Nittedal kommune er byggherre og arbeidene utføres av Arne Olav Lund (AOL) og Olimb Anlegg.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

«VA på langs» består av to deler - bygging av en helt ny avløpsledning, og oppgradering av hovedvannledning mellom Åneby og Slattum i Nittedal kommune, rett nord for Oslo. Ledningstraseen er totalt ca. tolv kilometer lang.

Statsforvalteren har gitt Nittedal kommune pålegg om å legge ned avløpsrensaneanleggene i kommunen i henhold til føringer i vanddirektivet.

– Avløp er en av de store forurensningskildene til Nitelva så dette vil føre til renere vann i elva, sier Bjørn Rønholt, enhetsleder i kommunalteknikk i Nittedal kommune.

– Samtidig som det graves for å legge ny avløpsledning, skal NRVA legge ny vannledning i samme grøft. Det gjør prosjektet mer kostnadseffektivt, og

minimerer konsekvensene for naturmiljø og landbruksinteresser.

Hovedvannledningen tilhører Nedre Romerike vann- og avløpsselskap IKS (NRVA), og oppgradering av denne skal sikre god fremtidig vannforsyning i hele kommunen, mens nye og mer miljøvennlige løsninger for avløp fra Nittedal kommune skal sørge for bedre vannmiljø i Nitelva. Avløpsledningen som legges tilhører kommunen, og fører avløpet til NRVAs store sentralrensaneanlegg på Strømmen.

Nittedal kommune venter befolkningsvekst i årene som kommer, og derfor er det viktig at kvaliteten på vann- og avløpstjenester i kommunen styrkes i forkant av befolkningsutviklingen. «VA på langs» skal sørge for at Nittedal kan tilby gode tjenester i årene

som kommer – til glede for dagens og fremtidens innbyggere og næringsliv.

Dårlig stand

Prosjektet er nødvendig fordi dagens hovedvannledning på store deler av strekningen er i dårlig stand. En utbedring av ledningen i disse områdene er derfor viktig for å sikre god og tilstrekkelig vannforsyning til Nittedal i mange år fremover.

I forbindelse med oppgraderingen og omleggingen av avløpsledningen skal det også anlegges to nye pumpestasjoner. Disse skal bygges ved dagens rensaneanlegg i Åneby og Rotnes. Prosjektet skal fjerne restutslipp fra avløpsanlegg til Nitelva.

– Når disse rensaneanleggene tas ut av drift, og avløpet i stedet føres til NRVAs sentralrensaneanlegg på Strømmen, vil vannmiljøet i Nitelva forbedres, sier Tore Askilsrud, innleid prosjektleder fra konsulent- og rådgivingselskapet WSP. Vi møter Askilsrud, Magnus Solberg, anleggsleder i AOL, og Kristian Olimb, driftsansvarlig i Olimb Anlegg, i kontorriggen som er satt opp i Slattum.

Kristian Olimb (t.v.), Olimb Anlegg, Tore Askilsrud, WSP, og Magnus Solberg, Arne Olav Lund (AOL), samarbeider om å tilføre Nittedal kommunes innbyggere og næringsliv bedre vann- og avløpshåndtering gjennom prosjektet «VA på langs».

Sted: Nittedal

**Smart.
Smooth.
Efficient.**

Tredje generasjons tiltrotatorsystem er den beste løsningen vi noensinne har laget.

Your move.

engcon.com/gen3

f @ y x in

Flere steder er det trangt om plassen. Her legges VA-ledningene mellom en skole og et byggefelt. Maskinfører Vidar Steinsland i Cat-graveren fjerner stedlig masse, legger duk og grøftepukk, og trekker ledningene med seg etter hvert som han forflytter seg nedover. I det røde røret ligger høyspentledning. Den er gravd opp og lagt i dagen som et sikkerhetstiltak.

Leif Dreier-Engtrø (i førerhytta), formann, og Kristian Olimb, driftsansvarlig, begge fra Olimb Anlegg. Selskapet har trukket mange hundre meter VA-ledninger på prosjektet.

Tre VA-ledninger

Planområdet består hovedsakelig av landbruksarealer, men også ubebygde naturområder. Området arbeides skal utføres i, utgjør omtrent 1920 dekar, og anleggsområdet krysser en rekke grunneiendommer. Nitelva renner parallelt med riksvei 4 Hadelandsveien

VANN I NITTEDAL

Nedre Romerike vann- og avløpselskap IKS (NRVA) leverer vann til Nittedal kommune. NRVA henter råvannet sitt fra Glomma. Glomma er hele 604 kilometer lang, og har et nedbørfelt som utgjør 13 prosent av Norges areal, tilsvarende hele Danmarks areal.

NRVAs vanninntak ligger ved Sørumsand. Fra inntaket føres vannet i sjøledning til Hammeren, sør for Sørumsand. På inntaksstasjonen ved Hammeren siles vannet før det pumpes opp ca. 120 høydemeter, før det renner med selvføll i en 3700 m lang tunnel (som også fungerer som råvannsmagasin) til vannbehandlingsanlegget i Hauglifjell.

I anlegget i Hauglifjell renses vannet i en omfattende teknisk prosess. Denne består av partikkelfjerning, sedimentering, filtrering og desinfeksjon. NRVA forsyner eierkommunene Nittedal, Lillestrøm, Rælingen, Lørenskog og Gjerdrum gjennom tre hovedvannledninger.

og delvis gjennom planområdet. Prosjektet berører både private og offentlige eiendommer.

Ledningstraseen fra Slattum til Åneby er som nevnt over ti kilometer lang. Prosjektet innebærer anleggelse av ledningsanlegg med store dimensjoner, hvor avløpsledningen er 560 mm i diameter og vannledningen er 630 mm. I tillegg til NRVAs hovedvannledning skal også den kommunale vannledningen skiftes ut. Denne har en diameter på 355 mm.

Flere steder langs traséen skal det etableres kummer under bakken. De fleste av disse skal kun ha gangadkomst for drift/vedlikehold, men noen må også tilrettelegges for enkel kjøreadkomst.

NRVAs og Nittedal kommunes hovedvannledninger fornyes på strekningene Slattum til Nedre Skøyen, Rotnes nord til Strøm bru, og fra Strøm bru og ca. 1,6 kilometer videre nordover. Den nye avløpsledningen vil legges på hele strekket mellom Åneby og Slattum.

Styrt boring

Entreprenør Arne Olav Lund (AOL) er hovedentreprenør på prosjektet. De har inngått tre kontrakter på til sammen ca. 420 millioner kroner. Kontraktene er samspillsentreprisen EP31, Utførelsesentreprisen EP02 og kontrakten EP22.

EP31 er første kontrakten som AOL og Peab Anlegg har kalkulert og vunnet sammen, og blir også det første prosjektet som gjennomføres som et internkonsortium. Denne hadde oppstart i april, med planlagt

Leif Dreier-Engtrø (i førerhytta), formann, og Kristian Olimb, driftsansvarlig, begge fra Olimb Anlegg. Selskapet har trukket mange hundre meter VA-ledninger på prosjektet.

Her sveises ledningen (rørene) sammen. Den blå ledningen er hovedvannledningen som eies av Nedre Romerike vann- og avløpselskap IKS (NRVA). Den brune er avløpsledning, og eies av Nittedal kommune. Den mindre ledningen med blå striper, er kommunal vannledning.

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Skann for mer info:
 HYDREMA NORGE AS
www.hydrema.no

Lavt marktrykk. Mere trekraft. Stor mobilitet.

912GS

SNARK MED DUMPER-SPECIALISTEN!

HYDREMA.NO

Det er lagt provisorisk vannledning under anleggsperioden. Denne her er trukket flere hundre meter gjennom skog og kratt av bergningsbilen som er avbildet på hovedbildet. (Foto: Tore Askilsrud/WSP)

Det bygges pumpestasjoner to steder på den vel 10 kilometer lange strekningen. Det bygges også tre salgskummer for vannforsyning til kommunalt nett.

ferdigstillelse i desember 2025. Utførelsesentreprisen EP02 hadde også oppstart i april, med planlagt ferdigstillelse i oktober 2024. EP22 utføres parallelt med de andre.

Arbeidet gjennomføres i områder med til dels krevende grunnforhold, hvor underentreprenør Olimb Anlegg spiller en viktig rolle med deres ekspertise. Det blir i stor grad benyttet gravefrie metoder for å ivareta miljø- og naturmangfold, samt redusere skader på dyrket mark.

– Vi har for tiden to rigger på prosjektet, blant annet den største riggen i Olimb Anlegg. Den har en trekkraft på hele 80 tonn. Så langt har vi boret strekninger på 200, 340 og 800 meter, og det gjenstår blant annet et strekk på 630 meter, sier Kristian Olimb. Selskapet har kontrakten på EP01 alene, ca. 8,5 millioner kroner, og er UE på de øvrige kontraktene. Styrt boring blir

blant annet brukt i forbindelse med kryssing av bekker, elver og våtmarksområder.

Sorterer jorda i tre lag

AOL samarbeider med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) for å sikre at kvaliteten på matjord ikke forringes som følge av gravearbeidet i VA-prosjektet.

Før gravingen på respektive eiendommer var maskinførere i AOL med på en «prøvegraving» sammen med NIBIO. Dette fordi de ulike jordlagene har forskjellige tykkelser og kvaliteter på de forskjellige jordene. For jorda som graves opp skal sorteres i tre ulike lag, og legges tilbake i samme rekkefølge.

NIBIO fungerer som jord- og landbruksfaglig konsulent for AOL. Det innebærer at de er ute med entreprenøren jevnlig og følger opp anleggsarbeidet, slik at de håndterer jordmassene riktig, både når det gjelder fuktighet og øvrige jordegenskaper.

For å kunne kjøre med anleggsmaskiner, kan ikke jorda være for fuktig. I enkelte områder har jorda vært bløtere enn de hadde regnet med og de har måttet drenere for å lede bort vann. Flere av tiltakene som er gjort har ført til at jordene er i bedre stand enn før gravearbeidene ble påbegynt. ●

ENTREPRISER (EP) I «VA PÅ LANGS»:

- EP01: Olimb Anlegg AS, 8,5 millioner kroner.
 - EP02: Arne Olav Lund AS, 12 millioner kroner.
 - EP21: AxFlow, 36 millioner kroner.
 - EP22: Arne Olav Lund AS, 103 millioner kroner.
 - EP31: Arne Olav Lund AS, 306 millioner kroner.
- Totalt kostnad hele prosjektet: 630 millioner kroner.

VA på langs

- EP01 – Nordre Holm - Slattum
- EP02 – Slattum – Li/Heggeveien
- EP21 – Maskin og automasjon for pumpestasjoner og salgskummer
- EP22 – Grunnarbeider, bygg, elektro, VVS og VA for pumpestasjoner og salgskummer
- EP31 – Åneby - Li

Illustrasjonen viser hvor vann- og avløpsledningene legges. De to blå prikkene er pumpestasjoner, mens de tre lilla er salgskummer. (Illustrasjon: WSP)

Nyhet!

Gi hele bedriften kunnskap om datasikkerhet – rett på mobilen.

Bestill tjenesten **Oppdatert!**

Oppdatert!

Det viktigste er å gjøre det vanskelig å stjele fra deg.

Derfor er ansatte ekstra utsatt!

telenor.no/bedrift

Årets lærebedrift 2024 – Kandidat 2

Tidenes lærlingsatsing

Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS har «alltid» hatt lærlinger. Den siste tiden har de imidlertid startet en storoffensiv, ved å få på plass en egen lærlingansvarlig, et grundig og effektivt oppfølgingssystem, samt firedoblet antallet lærlinger. Tromsøbedriften er en av kandidatene til å bli Årets lærebedrift.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Det nærmer seg 50 år siden Herbjørn Nilssen grunnla entreprenørbedriften i Tromsø. Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS, som utfører alle typer gravearbeid innen vei, vann og avløp, har vokst sakte, men sikkert gjennom årene og teller i dag ca. 30 ansatte. Blant disse er fire lærlinger, som er et rekordstort antall i bedriften. Vi møtte tre av dem på et anleggsprosjekt i Tromsø sentrum, sammen med faglig leder Nicolai Kulseng-Varmedal og daglig leder i Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) i region nord, Frank R. Brendeløkken.

Oppfordrer alle i bedriften til å ta fagbrev

– Vi ønsker å være en trygg og langsiktig arbeidsplass, og vår viktigste ressurs er de ansatte, sier Nicolai Kulseng-Varmedal. Han overtok ansvaret for lærlin-

gene i bedriften for et par år siden, og har virkelig tatt tak i dette arbeidet. Han er også faglig leder for tre av bedriftens fire lærlinger.

– Vi har aldri tidligere hatt så mange lærlinger. Vanligvis har vi hatt inne én eller to om gangen, men vi styrker nå satsingen på å utdanne fagarbeidere i bedriften. Personlig synes jeg det er veldig givende og interessant å få være med på dette. Å kunne ta del i og oppleve utviklingen til lærlingene, gjør arbeidsdagen min artigere, sier han.

– I tillegg til lærlingene, har vi som mål at flest mulig i bedriften tar fagbrev. De må selvfølgelig gjøre jobben selv, men vi legger til rette for og oppfordrer alle til å ta fagprøven når de har vært her en stund. Det er også noen her som har to fagbrev, forteller Kulseng-Varmedal, som selv er blant dem.

HUMØRET PÅ TOPP: Det var en munter gjeng vi møtte i Tromsø. Fra Venstre: Nicolai Kulseng-Varmedal, Anna Helena Pakonen, Tord Jonas Vik, Eric Adegbite Hauglid og Frank R. Brendeløkken.

Skjerper de «gamle» i bedriften

– Hvorfor tar dere inn lærlinger?

– Vi ønsker å styrke både bransjen og bedriften. Vi trenger jo arbeidskraft, og det er vanskelig å få tak i folk med fagbrev. Derfor har vi et ønske om å utdanne flere lærlinger, sier den faglige lederen.

– Det er også et samfunnsansvar å utdanne mennesker til bransjen. Og lærlingene er jo store ressurser for bedriften; de kommer inn med ny kunnskap og ny giv. Vi får dessuten skjerpa de «gamle» ansatte når unge lærlinger kommer inn. Da må de tenke seg om og forklare hvorfor og hvordan de gjør ting – for lærlingene stiller jo spørsmål. Også vi i anleggsledelsen blir skjerpa, sier han.

Tre voksenlærlinger

Faglig leder Nicolai Kulseng-Varmedal forteller at det naturlig nok er forskjell på tradisjonelle «2+2-lærlinger» fra skolen og voksenlærlinger med en helt annen bakgrunn. Målet er imidlertid det samme; at de kommer ut med fagbrev og ender opp som dyktige fagarbeidere.

– Nå har vi en anleggsmaskinførerlærling, Tord Jonas Vik (19), som kommer fra Fauske videregående skole. Vi har tradisjon for å ta inn lærlinger derfra. Tord Jonas har akkurat begynt på sitt andre praksisår, og han kjører hjulgraver og gjør den siste finishen her på anlegget.

– Men vi er også så heldige å ha hele tre voksenlærlinger her. Eric Adegbite Hauglid (27) og Anna Helena Pakonen (31) tar anleggsmaskinførerfaget, mens Magnus Thorsteinsson (18) går anleggsmaskinmekanikerfaget. Det er klart at Tord Jonas, som kommer fra skolen, har en bedre faglig forståelse i utgangspunktet, men Eric, Anna Helena og Magnus har mer arbeidserfaring og andre egenskaper, sier Kulseng-Varmedal.

– Det er nesten som en familie!

Anna Helena Pakonen, som opprinnelig er fra Finland, har fagbrev som både konditor og baker, og hadde

VOKSENLÆRLINGER: Anna Helena Pakonen (31), hadde jobbet som baker i åtte år før hun begynte hos Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS i april i år. Eric Adegbite Hauglid (27) hadde bakgrunn som elektriker før han flyttet over til anleggsbransjen.

«De bryr seg virkelig om oss. Da jeg hadde en syk mor, ble jeg helt sjokkert over hvor forståelsesfulle de var! Jeg har blitt møtt med varme og vennlighet fra første stund»

Anna Helena Pakonen, lærling

jobbet som baker i åtte år før hun bestemte seg for å prøve anleggsbransjen. Nå kjører hun dumper og stortrives hos Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS, hvor hun har vært siden april i år.

– Alle er så hyggelige og greie her. Sånn er det ikke over alt. Her kan både prosjektleder, anleggsleder eller daglig leder plutselig overraske oss med pizza,

MASKINENTREPRENØR HERBJØRN NILSSEN AS

Nominert av: MEF region Nord

Hjemsted: Tromsø, Troms

Omsetning 2023: Ca. 99 millioner kroner

Antall ansatte: Ca. 30

Antall lærlinger: 4 (13,3 % av arbeidsstokken)

Lærlinger i hvilke fag: 3 anleggsmaskinførerfaget,

1 i anleggsmaskinmekanikerfaget

Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 1

Sted: Tromsø

FRA SKOLEN:

Anleggsmaskinførerlærling Tord Jonas Vik (19), har akkurat begynt på sitt andre praksisår. Han kommer fra Fauske videregående skole. Bedriften har tradisjon for å ta inn lærlinger derfra.

«I tillegg til lærlingene, har vi som mål at flest mulig i bedriften tar fagbrev. De må selvfølgelig gjøre jobben selv, men vi legger til rette for og oppfordrer alle til å ta fagprøven når de har vært her en stund.»

Nicolai Kulseng-Varmedal, faglig leder

ENGASJERT: Nicolai Kulseng-Varmedal overtok ansvaret for lærlingene i bedriften for et par år siden. Han har virkelig tatt tak i arbeidet og satt alt skikkelig i system, ifølge OKAB. Han er også faglig leder for tre av bedriftens fire lærlinger.

eller iskrem på varme dager. De bryr seg virkelig om oss. Da jeg hadde en syk mor, ble jeg helt sjokkert over hvor forståelsesfulle de var! Jeg har blitt møtt med varme og vennlighet fra første stund, sier hun.

Eric Adegbite Hauglid jobbet en periode som elektriker, før han fant ut at han ville satse på anleggsbransjen. I dag kjører han gravemaskin på et prosjekt utenfor sentrum av byen, og skal etter planen ta fagprøven i mars neste år.

– Jeg tok elektrikerlinja fordi det ikke var noen skoler i nærheten som kunne tilby anleggsteknikk, forteller han. Han er ikke i tvil om at han hadde valgt den nyopprettede anleggsteknikklinja på Bardufoss vgs. dersom den hadde fantes den gang. Men nå har han kommet dit han ønsker å være.

– Det kunne nesten ikke vært bedre enn det er her hos Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen. Vi får kjempegod oppfølging, de tar oss seriøst og lytter til oss, og vi blir tatt skikkelig godt vare på. Det er nesten som en familie! Og jeg, som ikke har riktig skolebakgrunn engang, har fått en egen fast maskin. Den er til og med helt ny, smiler han fornøyd.

Diktanalyse ikke viktig

– Hvilke egenskaper ser der etter når dere tar inn lærlinger?

– Når det gjelder de som kommer fra skolen, er fraværet det første vi ser på. Det er jo viktig at vi kan stole på at de kommer seg på jobb, sier faglig leder Nicolai Kulseng-Varmedal.

– Vi sjekker også referanser, og vi undersøker litt

FORNØYDE:

Fra Venstre: Lærlingene Tord Jonas Vik, Anna Helena Pakonen og Eric Adegbite Hauglid, lærlingansvarlig Nicolai Kulseng-Varmedal og OKABs Frank R. Brendeløkken.

om hvor de er fra, hva de har gjort før, hvilke interesser de har, og så videre. Interesse er et nøkkelord; at de viser interesse for faget. Vi tar nok også en titt på karakterene, men vi blir ikke lei oss om de har tre i norsk eller engelsk. Om man ikke er god på å analysere dikt, er ikke akkurat så viktig, fortsetter han.

– Med voksenlærlinger handler det om man er arbeidsom og pålitelig, og at man har et ønske om å ta fagbrev. Men også her er naturligvis interesse for anleggsgagnene helt vesentlig. Voksenlærlingene har som oftest mer arbeidslivserfaring, mens det faglige gjerne tar litt lengre tid.

«Høytsvevende» læreplan

– Hvordan følges lærlingene opp?

– De får utdelt en fast instruktør hver. Vi har valgt ut godt egnede instruktører i bedriften, som har vært gjennom et eget instruktørkurs i regi av fylkeskommunen. Så prøver vi, så godt det lar seg gjøre, å plassere lærlingene på samme prosjekt som der instruktørene befinner seg, forklarer han.

– Jeg har kopiert læreplanen inn i et Excel-ark, som viser progresjonen til lærlingene. Læreplanen er jo litt «høytsvevende», så vi har fått den konkretisert ned i faktisk arbeid, slik at lærlingene vet nøyaktig hva de må gjøre for å komme i mål. Excel-arket følges opp jevnlig, og vi har to årlige gjennomganger med lærlingene, hvor også instruktørene er med – i tillegg til de to faste gjennomgangene OKAB har. Vi blir da enige om hvilke felter lærlingene har behov for mer opplæring på. Når jeg sammenligner det med hva bedriften trenger av arbeidskraft, så har jeg gode forutsetninger for å bemanne anleggene, slik at lærlingene kommer dit det er behov, samtidig som de lærer mest mulig i henhold til læreplanen, forklarer han.

– Alt er satt skikkelig i system

Daglig leder i OKAB region Nord, Frank R. Brendeløkken, har fulgt opp lærlingene hos Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS i en årrekke, og han finner frem superlativene når han skal beskrive bedriften.

– Faglig leder Nicolai er usedvanlig engasjert i dette arbeidet. Etter at han tok over ansvaret for et par år siden, har han satt alt skikkelig i system. Han er selv med i alle møter vi arrangerer, og han sørger også for at instruktørene er med. Han er dessuten en ordentlig

menneskekjenner, og han ivaretar lærlingene skikkelig og sørger for at de har det godt, sier Brendeløkken.

– Rene drømmescenariet!

– Videre går han ordentlig i detalj i læreplanen, og sørger for systematisk og grundig oppfølging ved hjelp av det Excel-arket han har fått innført. Der går vi sammen gjennom hva lærlingen bør jobbe med og fokusere på, ikke bare på kort sikt, men også langt fram i tid. Det er uvanlig at bedrifter går såpass grundig til verks som dette. Det er rene drømmescenariet for oss i OKAB! Hadde alle bedrifter vært så dyktige, så ville alt gått som en lek, fortsetter Brendeløkken engasjert.

– Trivsel står dessuten veldig høyt hos Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS. Og lærlingenes stemme skal fram; det er rom for å ta opp ting. De har høyt fokus på HMS, og bedriften har en oppdatert og moderne maskinpark. Daglig leder Herbjørn Nilssen har også vært engasjert i OKAB i mange år. Han har sittet i styret i OKAB Nord i en årrekke, og vært styreleder i flere perioder. Det sier jo også litt om bedriftens engasjement når det gjelder opplæring, avslutter han. ●

Ved å kåre Årets lærebedrift ønsker Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av Årets lærebedrift 2024 finner sted i januar på Arctic Entrepreneur 2025.

SAFETY FIRST!

BRIGADE leverer alt av sikkerhetssystemer til tunge kjøretøy og arbeidsplasser hvor sikkerhet er i høysetet.

De leverer kamerasystemer for ulike behov som **Backeye® 360** som viser et 360° sømløst bilde på monitor. **ZoneSafe®** system for å redusere risikoen på utsatte arbeidsplasser. **White Sound®** ryggeværsler som automatisk justerer volum etter hvor mye støy det er rundt kjøretøyet.

POWERFUL MACHINES REQUIRE POWERFUL LIGHTS!

NORDIC LIGHTS leverer kvalitetslys for alle typer maskiner, alt fra små kompaktlastere til store mobilkraner.

Maskiner med NORDIC LIGHTS kan kjøres døgnet rundt i mørket og i et utfordrende miljø. Alle NORDIC LIGHTS lamper er beskyttet mot støv, vann, store temperatursvingninger og har veldig lang levetid.

DIN MASKINELEKTRO DELELEVERANDØR!

Hvorfor velge Startax?

- Bredt sortiment på lager
- Rask levering
- Kvalitet til gode priser
- Høy kompetanse gjennom mange år
- Stort fokus på hybride, elektriske kjøretøy og maskiner
- Vi leverer også deler til kjøretøy, landbruk og marine

www.startax.net | post@startax.no
Rosenholmveien 20, N-1252 Oslo
22 62 05 50

Garantert levering

En tilleggstjeneste ved registrering av gravemelding

Trenger du påvisning på en bestemt dag og tid, kan du nå bestille Garantert levering: Dag og tid mot et ekstra gebyr. Dette kan være spesielt nyttig i tilfeller der man er avhengig av veistenging, andre spesielle sikringstiltak eller øvrige forhold som krever at Geomatikk møter til et bestemt tidspunkt.

- ✓ Bestill påvisning til en bestemt dato og klokkeslett
- ✓ Optimaliser planlegging og fremdrift i gravearbeidet
- ✓ Garantert levering kan bestilles både innenfor og utenfor normal arbeidstid

Skann med din mobiltelefon og les mer!

torpmaskin.no 33 06 19 10 post@torpmaskin.no

TA KONTAKT FOR ET GODT TILBUD

Vama U-plog

Perfekt til rydding av store plasser, samtidig som den er smidig også på trange plasser. Bladets utforming gjør at snøen «ruller» godt! Slitestålet er oppdelt i seksjoner og fjærbelastet. Fås i størrelser 2,8m og til 6,70m.

- Vingene svinger 180 grader
- Solid og enkelt pendel oppheng.
- Smørbare utløser bolter
- Hovedskjær svinger 45 grader H/V.
- Sikkerhetsventil på alle sylindere.
- Kan leveres med mange typer innfestninger.

Vama Vingskuffe

Vingskuffene fra Vama legger ikke igjen irriterende snøstrenger, og skuffen "slipper" lett snøen ved tømning. Påmontert velgerventil med sikkerhetsventil og 2 stk akkumulatorer som beskytter skuffe og laster mot skader. Klappvingene kan betjenes uavhengig av hverandre. Alle modellene har påboltede slitestål og er vendbare.

Skuffene leveres i 5 serier:
S-serien: kompaktlastere
L-serien: små traktorer/kompaktlastere
E-serien: traktorer
H-serien: store traktorer/hjullastere
M-serien: hjullastere

Vama Strøer

Sentrifugalspreder fra VAMA er bygget for proffbruk med sin kraftige konstruksjon og hydraulikkmotor for drift av valsen og omrører. Strørbredde fra 0-10 meter. Leveres i størrelser fra: 450 -3300 liter. Kan leveres med hastighetsavhengig utmatingsautomatikk som ekstrautstyr. Mulighet for datafangst. Se torpmaskin.no for mer info!

VAMA
Product
-PROFESJONELT
VEIVEDLIKEHOLD

Under bakken på Huseby bygges Norges største vannbehandlingsanlegg. Det er dette som utløser milliardsprekken. (Foto: Oslo kommune)

Milliardsmell for ny vannforsyning i Oslo

Etter siste varslede kostnadssprekk på 2,8 milliarder kroner, nærmer totalsummen seg 30 milliarder. Snart er reserven brukt opp.

Tekst: Njål Hagen – nh@mef.no

De 2,8 milliardene er innenfor den økonomiske rammen som er satt av til byggingen av ny vannforsyning til Oslo, ifølge Vann- og avløpsetaten.

Bystyret i Oslo har vedtatt en styringsramme for prosjektet på cirka 26,5 milliarder kroner, som Vann- og avløpsetaten har fullmakt til å bruke.

Den nye prisen på Oslos nye reservevann er nå på 29,4 milliarder kroner.

Det øvre budsjettet, en såkalt kostnadsramme, er på 30,2 milliarder kroner. Med den nye kostnadssprekken begynner pengesekken å bli tom.

– Ny vannforsyning er et nødvendig prosjekt for Oslo, men det skal ikke koste en krone mer enn det må, sa miljø- og samferdselsbyråd Marit Kristine Veia (V) til NRK, da hun varslet bystyret om den siste prisøkningen.

Varslet i februar

Å sikre Oslos befolkning rent vann koster enorme summer. Prosjektet er et av de dyreste i Fastlands-Norge noensinne, og regningen må byens befolkning ta over vannavgiften.

Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune (VAV) har ansvaret, og allerede i februar varslet de byrådet om at de ble nødt til å spise av bufferen. Ifølge NRK viste det seg nemlig at vannbehandlingsanlegget inne i fjellhallene på Huseby ville bli betydelig dyrere enn antatt.

Med den nye prisen er det bare ca. 850 millioner kroner igjen av bufferen. Marit Veia tror likevel det vil holde.

– Det jeg får tilbakemelding om er at prosjektet styrer innenfor den tidsfristen som er satt og at

de øvrige delene av prosjektet holder seg innenfor styringsrammen eller til dels under, sier hun til NRK.

Flere sprekker

Det er også tidligere blitt varslet kostnadssprekk i vannforsyningsprosjektet. I 2021 ble byrådet varslet om at prosjektet ville bli 5,2 milliarder kroner dyrere enn opprinnelig tenkt.

Sprekken gjorde at Oslo bystyre vedtok mistillit mot daværende miljø- og samferdselsbyråd Lan Marie Berg (MDG). Byrådsleder Raymond Johansen valgte å gå av med hele byrådet. Uka etter kom han og byrådet tilbake, men uten Berg.

Under budsjett

To av fire delprosjekter i ny vannforsyning ligger an til å gjennomføres innenfor gjeldende budsjett, mens ett delprosjekt er avsluttet under budsjett.

Delprosjekt vannbehandlingsanlegget som nå er under bygging på Huseby, vil bli 3,6 milliarder kroner dyrere.

Vann- og avløpsetaten ber derfor nå byrådet i Oslo om å utløse 2,8 milliarder kroner av reserven for prosjektet Ny vannforsyning Oslo. Dette er innenfor den økonomiske rammen som er satt av til byggingen av ny vannforsyning til Oslo.

– Oslo trenger en ny vannforsyning. Dette er et stort, komplekst og kostbart prosjekt, og vi gjør det vi kan for å holde kostnadene nede. Vannbehandlingsanlegget er den mest komplekse delen av prosjektet. Dessverre viser det seg at kostnadsberegningene for dette delprosjektet ikke har vært gode nok, sier Anna Maria Aursund, direktør i Vann- og avløpsetaten. ●

Tilleggstjenester for Ledningsdata for planlegging

For deg som bestiller ledningsdata for planlegging og prosjektering, tilbyr vi tilleggstjenestene Terrengmodell eller Sjøkabler mot et ekstra gebyr.

- ✓ Terrengmodell - få høydeverdi på ledningsdataene vi sender ut
- ✓ Sjøkabler - få oversikt over sjøkabelnettet

Skann med din mobiltelefon og les mer!

Sentralt ved E6 på Rudshøgda ligger bruksenteret til Pon Equipment. Det er ti år siden det ble etablert. (Foto: Pon Equipment)

Det ble avholdt auksjon til støtte til Barnekreftforeningen, og nesten 60 000 kroner kom inn. (Foto: Pon Equipment)

10-års jubileum på Rudshøgda

Det er ti år siden Pon Equipment åpnet avdelingen på Rudshøgda i Innlandet. Det ble markert med åpen dag, auksjon og sosial sammenkomst.

Tekst: Njål Hagen - nh@mef.no

Pons avdeling på Rudshøgda ligger sentralt plassert ved E6, og er nok kanskje mest kjent som «bruksenteret». Men her er det også eget verksted og delelager som dekker Innlandet og Hallingdal, i tillegg til å være verkstedet til bruksenteret.

I underkant av 150 personer deltok på jubileumsarrangementet gjennom dagen. Her fra starten på kveldsarrangementet. (Foto: Pon Equipment)

Over halvparten av alle brukte maskiner som selges gjennom Cat-forhandleren håndteres av salgskorpset på Rudshøgda. Det er også en avdeling for Pon Rental, som driver utleie av anleggsmaskiner og utstyr. I tillegg er det kundemottak med Cat Shop, hvor det selges diverse Cat-klær og andre artikler.

Auksjon for Barnekreftforeningen

Under jubileet ble det først arrangert minimesse hvor hele avdelingen var åpen for alle som ville se maskiner, besøke utstillere og prate maskin. Både skoleklasser, kunder og private var invitert og mange tok turen. På kvelden var det tid for fest med servering.

Det store høydepunktet for flere var nok auksjonen, der pengene gikk til Barnekreftforeningen. Her var det god stemning og forventningen om å få inn 20 000 kroner ble slått kraftig. Totalt kom det inn hele 58 500 kroner. ●

Digitale påvisningsmerker til maskinstyring

Ved påvisning er det nå mulig å få spraymerkene målt inn med GPS slik at de kan overføres digitalt – rett inn i ditt maskinstyringssystem. Med digitale merker kan du som graver til enhver tid følge med på hvor traseene ligger.

- ✓ Påvisningsmerkene blir målt inn med GPS og leveres på LandXML-format
- ✓ LandXML er et universelt format som kan importeres i de mest brukte maskinstyringssystemer

Skann med din mobiltelefon og les mer!

Her blir brøytesjåføren fysisk angrepet på jobb. (Skjermdump fra videoklipp/dt.no)

Brøytesjåføren som ble angrepet får oppreisning

Mannen som tok seg inn i en hjullaster og gikk til fysisk angrep på en brøytesjåfør sist vinter, må betale 25 000 kroner i erstatning til sjåføren. Prinsipielt viktig, sier MEF-sjef Julie Brodtkorb.

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

Du husker kanskje brøytesjåføren som ble angrepet av en aggressiv mann mens han var på jobb i et boligområde i Røyken? Mannen, som tok seg inn i hytta på hjullasteren og regelrett dengte løs på sjåføren, fikk et forelegg for kroppskrenkelse, pålydende 10 000 kroner. Altfor lavt, mente MEF, som hyret inn advokat John Christian Elden for å ta saken videre.

Hamret løs

Det var søndag 11. februar at den 27 år gamle brøytesjåføren ble angrepet. Sjåføren, som jobber for Røyken-firmaet T. F. Maskin, fikk smerter i bakhodet og en rift på kinnet, etter det han omtalte som flere slag.

– Jeg startet med å dytte vekk snø. Etter ca. to minutter kom det en mann og hamret på døra. Jeg

åpnet døra, og da røsket han den helt opp. Han spurte hvorfor jeg dyttet vekk snøen, og mente jeg ikke kunne legge den der jeg gjorde, som var ved hagen hans. Plutselig står han inne i hytta og hamrer løs på meg. Han var hissig og aggressiv, fortalte sjåføren til avisen Budstikka, som også la ut en video av hendelsen på sine nettsider.

Reagerte kraftig på avgjørelsen

Et par uker senere endte saken med at mannen ble ilagt et forelegg for kroppskrenkelse, pålydende 10 000 kroner. Administrerende direktør i MEF, Julie Brodtkorb, reagerte da kraftig.

– Jeg ble forbanna da jeg så at det endte med et forelegg. Vi mener dette må ses på på lik linje som dersom en NAV-ansatt blir angrepet på jobb, eller

MEF-sjef Julie Brodtkorb er fornøyd med sakens konklusjon. (Foto: Runar F. Daler)

hvis en ambulansesjåfør på utrykning hadde blitt utsatt for vold. Jeg vil jo håpe at det hadde ført til noe mer enn et forelegg på 10 000 kroner. Det er jo ikke mer enn man får i bot hvis man holder telefonen i hånda mens man kjører bil, sa hun hoderystende til Anleggsmaskinen.

Polititabbe?

Advokat Elden uttalte senere til VG at «å avgjøre en uprovosert voldshandling med slag med knyttet hånd i hodet med en bot, er godt utenfor rettspraksis. Her slapp gjerningsmannen fengsel fordi politiet var for kjappe».

Statsadvokaten enig

Også statsadvokaten mente politiets reaksjon mot mannen var for mild, og uttalte følgende i et brev (som ble sitert i Budstikka): «Det skal etter rettspraksis lite til for at det reageres med ubetinget fengsel i saker som gjelder kroppskrenkelser. Statsadvokaten er enig med klager i at det er skjerpene at forholdet er begått mot en brøytesjåfør som var på jobb.»

MEF-sjefen fornøyd

Nå har saken altså fått sitt endelige utfall: Mannen må ut med 25 000 kroner til den fornærmede brøytesjåføren.

MEF-sjef Julie Brodtkorb er naturlig nok tilfreds sakens konklusjon.

– Vi er fornøyd både med at statsadvokaten tidligere i år kom til at forholdet burde vært straffet med ubetinget fengsel, og at sjåføren nå har fått økonomisk oppreisning. Det er prinsipielt viktig for MEF at våre folk som utfører beredskapsarbeid skal gjøre det uten å bli angrepet, sier hun til Anleggsmaskinen. ●

EuroTeknikk
PART OF **SULO** GROUP

Sandsilo/ strøsingel

Bestill NÅ
for levering
i vinter!

Våre sandsiloer har ståltak med grabbefeste som standard og er klargjort for montering av varmeelementer.

Kommer i 5m³ og 8m³, og stativene kan leveres i ulike høyder (1,5m, 2,0m og 3,0m).

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

Fra Osterøy til Alta for å plukke ut og laste skiferen selv

Tonny Tufte fra Osterøy utenfor Bergen, tar selv turen til Alta for å sortere ut og laste opp de beste skifersteinene. På den måte sikrer han at kundene får best kvalitet på natursteinsmurene han setter opp.

Tonny Tufte har drevet med muring av natursteinsmurer siden tidlig på 1990-tallet. Han henter selv skiferen fra Alta, og mener at Altaskifer er den beste steinsorten å jobbe med.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Vi møter Tonny Tufte på steinlageret på kaia i Lonevåg på Osterøy litt over kl. 06, en onsdag i begynnelsen av september. Her på kaia ligger tonnevis med skifer som for ikke lenge siden kom med båt fra Alta.

– Vi henter ca. 10 000 tonn Altaskifer per år. Jeg reiser opp for å velge ut skiferblokkene og laste selv. På den måten vet jeg at jeg får rett kvalitet, sier Tufte.

Beste steinen å jobbe med

Vi spør han om hvorfor han bruker Altaskifer når det ikke er veldig langt til nærmeste Hardangerskiferbrudd.

– Tilbake i 2011-12 murte vi mye med Hardangerskifer, men på grunn av liten kapasitet i bruddet ble det mye venting ute på anleggene. På den tiden bygde

jeg noen natursteinsmurer for et islandsk entreprenørselskap som var på et veiprojekt her i området. Da de skulle bygge ny E6 utenfor Alta, ble jeg med oppover for å bygge natursteinsmurer rundt tunnelportaler og langs veien. Da ble jeg veldig godt kjent med Altaskiferen, og oppdaget hvor fin den er å jobbe med. Siden da har jeg kun brukt skifer fra Alta, og jeg mener bestemt at det er den beste steinen å jobbe med, sier han.

– Du må få med at Altaskifer kan leveres over hele landet.

Han forteller at han tenkte seg lenge om før han bestilte den første båtlasten med Altaskifer for litt over ti år siden.

– Den tiden var ikke omsetningen veldig stor, så

en båtlast til to millioner kroner ned hit satt langt inne. Men jeg gjorde det, og det var starten på det hele, sier Tufte.

Muring helt fra starten

Han startet eget firma tilbake i 1997, og helt fra starten var det muring av natursteinsmurer han drev med. Det var også det han stort sett gjorde frem til han etablerte aksjeselskapet i 2012. Fra da har selskapet vokst jevnt og nå teller de 18 ansatte. Selskapet skal i utgangspunktet ha sju lastebiler, men akkurat nå er det ni. Det er to som skal selges. Maskinparken teller tolv enheter, fra to til 40 tonn. Flesteparten er Volvo, men det finnes også en Hitachi, Doosan og Kobelco. Ifølge Tufte får maskinførerne til en viss grad velge selv hvilket maskinmerke de ønsker.

Sted: Osterøy

Tonny Tufte AS har per nå ni lastebiler, åtte Scania og en Volvo. Scaniaen på bildet ble kjøpt samme år som Tufte ble sammen med samboeren Helene Magnussen. Hun jobber hos Scania-forhandleren i Bergen, og det var der de møttes.

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

- Vi leverer over hele Norge.
- Gunstige priser.
- Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.
- Petronas er factory fill på Mercedes.

Keddell & Bommen AS

Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

I snitt kommer det årlig 10 000 tonn med Altaskifer med båt hit til kaien i Lonevåg på Osterøy.

Etter at selskapet ble aksjeselskap i 2012 har det blitt mye opparbeidelse og grunnarbeid (vei, vann, avløp og natursteinsmurer) av boligfelt i Bergensområdet. På Os sør for Bergen holder sønnene til Tonny Tufte, Kristian og Martin Veseth, på med opparbeidelsen av 15 tomter.

– Etter etableringen av aksjeselskapet begynte jeg å ta på meg større oppdrag, med blant annet utbygging av byggefelt, og nå tar vi på oss oppdrag til 10-15 millioner kroner i Bergensområdet. Vi har to-tre faste utbyggere vi gjør mye jobb for. Her ute på Osterøy skjer det ikke mye, og om noe skal bygges ut, så er det mange som konkurrerer om jobbene og det blir dårlige priser, sier han.

Til tross for at det er mange entreprenørselskaper som har mindre å gjøre for tiden, har Tufte bra med oppdrag fremover.

– Vi har fulle ordrebøker frem til neste sommer med grunnarbeid, vei og VA på boligfelt. I tillegg har vi en del natursteinsmuring langs veier, men slik har det ikke alltid vært, sier han.

Utfordringer under korona

Tilbake på midten av 1990-tallet var Tufte ansatt i et entreprenørselskap. Etter en stund kjøpte han en 8-tonner for å ta litt småjobber på kveldene og i helgene. Det ble stadig flere småjobber, og han måtte ta et valg.

– Jeg valgte å begynne for meg selv, og 8-tonneren ble raskt byttet ut med en 12-tonner. Med den kunne jeg ta på meg litt flere og større jobber. Deretter utviklet det seg videre og jeg vokste gradvis. Fra starten i 1997 og frem til 2012 var vi fire-fem stykker. Vi gjorde gode penger og hadde det bra. Etter hvert ble det stadig mer jobb, og fra 2012 økte både antall jobber og ansatte. Det samme gjorde omsetning og resultatene helt frem til 2020 og koronaen slo til. Da ble det bråstopp, mye sykefravær og røde tall i regnskapene. Det var en tøff kamp, og det ble en del vanskelige valg som måtte tas, men nå er det grønne tall igjen, forteller Tufte. Han har ansatt en person til å ta seg av regnskap, lønn, HMS og personalsaker, men tar anbudsregning og fakturering selv.

Lass og returlass

I tillegg til anleggsarbeider har selskapet avtale med å kjøre aske fra BIRs forbrenningsanlegg, som ligger i Rådalen i Fana, til Mjelstad miljø på Osterøy.

Kristian Veseth har fagbrev som maskinfører, og har nylig tatt bergsprengingssertifikat.

01.01.2025
Storbyerklæringen
trer i kraft

Kontakt oss for å sikre ditt prosjekt utslippsfrie kran tjenester

- Utslippsfri på byggeplass (via 63A / byggestrøm)
- Ingen lukt, lite støy
- Høy mobilitet og manøvrerbarhet

64 83 51 00
Kontakt oss for booking

SKOVENG
KRANSERVICE AS
Når du trenger et løft!

skoveng.no

Her har en av sønnene til Tufta murt opp støttemur utenfor et av de snart ferdigbygde husene på Os.

Bildet viser en natursteinsmur med Altaskifer som ble murt opp tidligere i sommer. (Foto: Kristian Veseth)

Denne kjøringen har de hatt i sju år, men nå er kontrakten gått ut, og oppdraget er lyst ut på anbud.

– Vi har lagt inn et tilbud, men vi er akkurat likt med et annen transportør. Hadde håpet at det betydde litt ekstra at vi har hatt oppdraget i sju år, men det har tydeligvis ingen betydning i et offentlig anbud, sier Tufta.

Til å begynne med transporterte de ca. 20 000 tonn per år, men de senere årene har det vært mellom 30 000 og 40 000 tonn per år. Siden mottaksstedet for asken er her på Osterøy, laster Tufta opp med Altaskifer på returen til Bergen. Med andre ord, veldig lite tomkjøring. Noe som viser seg å bli vektlagt i anbudsrunder. I tillegg jobber Tufta med å bli Miljøfyrtårn-sertifisert, som han regner med vil bli et pluss i kommende anbudsrunder.

I det morgensolen er i ferd med å nå ned på kaia i Lonevåg, må Tonny Tufta av gårde for å hente reservedeler til tiltrotatoren på Volvo-graveren han bruker til å laste skiferen med. Den sluttet nemlig å virke etter at han kun hadde fått lastet på et par-tre steiner før vi kom. Det blir nok en lang dag i dag også for natursteinsmureren fra Osterøy. ●

Martin Veseth har også fagbrev som maskinfører, og trives best bak spakene i Volvo-graveren.

Uno X
SMØREOLJE

Øk levetiden på DPF

Texaco Delo 600 ADF

- Opptil **2,5x** lenger levetid på dieselpartikkelfilteret
- Opptil **3%** drivstoffbesparelse
- Færre regenereringer av dieselpartikkelfilteret

Texaco Delo 600 ADF: Syntetisk motorolje med førsteklasses ytelse for lange skiftintervaller
Revolusjonerende tilsetningsteknologi for tyngre utstyr med dieselpartikkelfilter:

- Reduser kostbart vedlikehold og nedetid
- Forbedre drivstofføkonomien med opptil 3 %
- Maksimer virksomhetens muligheter for driftslønnsomhet
- Optimaliser effekten og levetiden på dieselpartikkelfilteret

Beskytt utstyret ditt og øk lønnsomheten

Uno-X Smøreolje AS - PB 6470 Etterstad - 0605 Oslo - tlf: 04210 - olje@unox.no

Årets lærebedrift 2024 – Kandidat 3

Sted: Kvinesdal

Trygge lærlinger hos Kvina Maskin

– Her skal alle skal bli hørt og alle skal «være med i gjengen». Det er lov å gjøre feil; det er det vi lærer av. Det handler om å føle seg trygg. Og en trygg lærling tør også å spørre om hjelp. Det sier Nils Bernt Williamsen, daglig leder i Kvina Maskin.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Vi er veldig stolte av å bli nominert til prisen for Årets lærebedrift! Det å bli trukket fram i denne sammenhengen, i konkurranse med så mange bedrifter over hele landet, mange av dem store kjente entreprenører, er veldig gøy, sier Nils Bernt Williamsen.

Doblet antall ansatte

Kvina Maskin AS, som holder til i Kvinesdal kommune, ble opprettet i 2018, etter at tre mindre, lokale maskinentreprenørselskaper slo seg sammen. Året etter ble også et lyngdalsfirma innlemmet i selskapet. Ved opprettelsen hadde selskapet 20 ansatte. I dag, seks år senere, er antallet doblet.

Rekruttering og lærlinger er et uttalt satsingsområde i bedriften, og Williamsen, som begynte som daglig leder i 2021, har klare meninger om hvordan lærlingene skal behandles og følges opp.

Hele spekteret av arbeidsoppgaver

– Jeg synes vi har etablert en veldig god kultur her i bedriften, både med lærlinger og andre ansatte. Her skal alle bli hørt og alle skal være med i gjengen. Vi

«Vi prøver å få dem til å ta del i hele spekteret av arbeidsoppgaver, slik at de ser helheten i faget og yrket. Det er utrolig artig og inspirerende å se hvor flinke lærlingene blir, allerede etter kort tid.»

Nils Bernt Williamsen, daglig leder

MED I GJENGEN: Kvina Maskin har stort fokus på at alle skal føle seg inkludert. Fra venstre: Kim Andre Høydal (sprengningsleder og fagansvarlig for fjell- og bergverksfaget), Stig Knutsen (formann og fagansvarlig for anleggsmaskinførerfaget), Nils Bert Williamsen (daglig leder), Anders Nilsen (lærling anleggsmaskinførerfaget), Vetle Moi (lærling anleggsmaskinførerfaget), og Isak Moi Fardal (nylig tatt fagbrev i fjell- og bergverksfaget).

er veldig opptatt av trivsel på arbeidsplassen, slår Williamsen fast.

– Vi gir lærlingene gradvis mer ansvar innenfor sine fagfelt, under trygge rammer. Det vokser de mye på. Det første året er de innoen en del forskjellige oppgaver. For eksempel er maskinførerlærlingene gjerne litt på verksted, de jobber litt i grøfta, de får kjøre litt dumper, litt hjullaster og litt gravemaskin, i tillegg til mange andre oppgaver. Vi prøver å få dem til å ta del i hele spekteret av arbeidsoppgaver, slik at de ser helheten i faget og yrket. Det er utrolig artig og inspirerende å se hvor flinke lærlingene blir, allerede etter kort tid.

Alle får egen firmabil

Daglig leder Williamsen er opptatt av det er lov å gjøre feil.

– Hos oss er det stor takhøyde for å spørre om hjelp. Og det er lov å gjøre feil. Vi gjør feil alle sammen; det er det vi lærer av. Det handler om å føle seg trygg. Og en trygg lærling tør også å spørre om hjelp, sier han.

– Når de er ute i det andre året, får lærlingene mer ansvar, samtidig som de skal føle seg trygge på at vi følger dem tett opp. Det blir mer spesialisering, hvor man for eksempel får en fast gravemaskin eller en fast borerigg hvis man er i fjell- og bergverksfaget. Dette året får også alle lærlingene egen firmabil. Det handler om at vi ønsker at de skal føle seg inkludert, på lik linje med de andre ansatte i firmaet.

Målet er fast ansettelse

– Hvorfor tar dere inn lærlinger?

– Det er jo først og fremst for å rekruttere til bransjen – hvis ingen tar inn de unge, så vil jo bransjen dø ut til slutt. Samtidig trenger vi arbeidskraft her i bedriften, og det å få tak i folk er ikke så enkelt, sier Williamsen.

– Vi har en policy om at vi skal være en attraktiv arbeidsgiver, og det å ta inn lærlinger er absolutt en del av det. Målet er selvfølgelig at alle lærlingene skal få fast ansettelse etter endt læretid. Når vi tar inn

Utdanning

I AKSJON: Kvina Maskin AS, som holder til i Kvinesdal kommune, ble opprettet i 2018. Rekruttering og lærlinger er et uttalt satsingsområde i bedriften. Her er det Isak Moi Fardal, som tok fagbrev i fjell- og bergverksfaget i sommer, som styrer boreriggen.

lærlinger, får vi også mulighet til å forme og utvikle dem som vi ønsker, på en god og fin måte.

En ressurs

– De som kommer fra skolen, har som oftest god kjennskap til nye systemer og teknologi. For eksempel når det gjelder dokumentasjon og oppfølging med telefonen. Vi benytter SmartDok her i bedriften, og

KVINA MASKIN AS

Nominert av: MEF region Sørvest
Hjemsted: Øyestranda, Kvinesdal kommune, Agder
Omsetning 2023: Ca. 113 millioner kroner
Antall ansatte: Ca. 40
Antall lærlinger: 4 (10 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag: 3 i anleggsmaskinførerfaget og 1 i anleggsmekanikerfaget
Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 6

STOLT: – Vi er veldig stolte av å bli nominert til prisen for Årets lærebedrift, sier daglig leder Nils Bernt Williamsen.

ikke kjenner noe særlig til andre fag enn anleggs-maskinfører. Derfor er vi ute etter å fronte også andre fag som vi har behov for, som for eksempel vei- og anleggsfaget og anleggsrørleggerfaget.

Samfunnsansvar

Det å ta inn lærlinger er også et samfunnsansvar, ifølge Kvina Maskins daglige leder, som forteller at de har tatt inn flere uten den vanlige skolebakgrunnen.

– En av lærlingene vi har inne nå, kontaktet oss allerede på ungdomsskolen og lurte på om han kunne få begynne her som lærling. Han var jo så ung, så jeg svarte at «da må du nesten høre med foreldrene dine om de synes det er greit», forteller han.

– Det viste seg at det var greit for dem, så dermed tok vi ham inn. Han har nå vært her i snart fire år, og tar fagprøven til våren. Han har blitt kjempedyktig og blir virkelig satt pris på her i bedriften.

Til uka skal vi også ha samtale med en kandidat som ikke har fått læreplass andre steder. Vi håper vi kan ta ham inn. Det er mange som er «steike» flinke til å jobbe, men som ikke passer inn overalt.

Handler om holdninger

– *Hva er de viktigste egenskapene dere ser etter når dere tar inn lærlinger?*

– Det viktigste er gode holdninger, sier daglig leder Nils Bernt Williamsen uten betenkingstid.

– Holdninger kan være så mangt. Det handler om hvordan de oppfører seg overfor kollegaer og kunder, at de kommer på jobb når de skal, at de tar vare på maskiner og utstyr, at de holder orden på ting, at de er engasjerte og bryr seg, og om de involverer seg sosialt på jobben. Alt handler om holdninger. Hvis du går på restaurant, så ønsker du jo at kokken er seriøs, holder det ryddig og ordentlig rundt seg, er ren i tøyet og bryr seg om det han driver med, forklarer han.

– Vi ser også på det som et pluss hvis kandidatene kommer og banker på kontoret for å vise sin interesse. Da viser de mer interesse enn hvis de bare sender en melding. Ellers ser vi naturligvis på fravær fra skolen, men legger relativt liten vekt på karakterer. Vi kjenner uansett som oftest lærlingene når de kommer inn, da de fleste har vært her på utplassering tidligere. En stor andel er dessuten lokale, så da vet vi gjerne litt om dem fra før.

der er lærlingene veldig dyktige, for de har så godt grunnlag fra skolen, fortsetter han.

– Jeg tror også det er veldig viktig å ha en blanding av unge og eldre i bedriften. Lærlingene kommer jo gjerne inn med nye ideer og tanker, i tillegg til at de stiller mange spørsmål. Det bidrar til at de eldre må tenke gjennom hva de gjør og hvorfor, og at de holder seg oppdatert på nye ting. Lærlingene er i det hele tatt en ressurs for oss, og de er gode ambassadører for firmaet.

Utplassering

– I tillegg til lærlinger, tar vi inn en god del utplasseringslever. Faktisk har de aller fleste lærlingene i bedriften vært her på utplassering først. Men både når det gjelder lærlinger og utplasseringslever, er det essensielt at når vi først tar dem inn, så må vi kunne tilby dem ordentlige arbeidsoppgaver. Så vi kan ikke ta inn altfor mange på én gang, utdyper Williamsen.

– Vi er også med på utdanningsmesser hvert år, både for ungdomsskoleelever og Vg1-elever. Vi må jo vise oss fram litt! Det er en utfordring at mange elever

«Bedriften har opparbeidet en god struktur for oppfølging av sine lærlinger. Hver lærling har sin egen faglige leder, som er svært engasjerte og følger lærlingene tett opp i det daglige arbeidet.»

Trond Holm, opplæringskonsulent i OKAB Agder

MUNTERT: Fra venstre: Isak Moi Fardal, Anders Nilsen lærling og Vetle Moi fra Kvina Maskin AS, og opplæringskonsulent Trond Holm fra OKAB Agder.

Verdifull «small talk»

– *Hvordan følges lærlingene opp i bedriften?*

– Hver lærling har sin faglige leder, som har hovedansvaret for oppfølgingen. Så snakker jeg og prosjektleder med dem igjen, selvfølgelig. Hver uke prater vi litt om lærlingene; om det er noe vi bør tilpasse eller noen tiltak vi må gjøre. Ved hvert møte går vi gjennom referatet fra forrige møte og sjekker om ting har blitt fulgt opp. Dette fungerer veldig bra, forteller Williamsen.

– Når vi er rundt på prosjektene prøver vi alltid å spørre lærlingene om hvordan det går med dem. Altså hvordan det faktisk står til. Dersom det er noe som gnisser på en eller annen måte, også utenfor arbeidsplassen, så vil jo det påvirke jobben. Denne «small-talken» er verdifull. I tillegg har Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) sine faste, halvårlige gjennomgang med lærlingene, der vi også deltar.

Trivsel og kvalitet

Opplæringskonsulent Trond Holm i OKAB Agder, er full av lovord om hvordan Kvina Maskin satser på lærlinger.

– Bedriften har opparbeidet en god struktur for oppfølging av sine lærlinger. Hver lærling har sin egen faglige leder, som er svært engasjerte og følger lærlingene tett opp i det daglige arbeidet. De deltar

på våre kurs for faglige ledere, og de er med på alle oppfølgingsmøter sammen med lærlingene. Der gir de saklige og gode tilbakemeldinger både til lærlingene og oss som opplæringskontor, sier Holm.

– Kvina Maskin er positive til yrkesfaglig fordypning, og har stadig ungdomsskoleelever på utplassering. Mange av disse ender opp med læreplass. Bedriften arrangerer fellessamlinger for lærlingene, hvor viktige temaer blir gjennomgått, og lærlingene tilbys relevante kurs rettet mot arbeidet de utfører på anleggene. Kvina Maskin er en bedrift med stort fokus på rekruttering, trivsel, sikkerhet og kvalitet. De gode holdningene hos faglige ledere og instruktører smitter over på lærlingene, og skaper dyktige, engasjerte og reflekterte fagarbeidere, avslutter han. ●

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2024** finner sted i januar på Arctic Entrepreneur 2025.

Kia Bil Norge er først i verden med å bygge om en EV9 til varebil med to seter. Takstativet med kraftige lamper på alle sider, reservehjul og verktøykasse er tøft å se på.

EV9 er fem meter lang, to meter bred og veier 2,6 tonn. Rekkevidden på testbilen, GT Line Launch Edition, er oppgitt til 505 km.

Lengden på varerommet i EV9 er over to meter. Åpningen er 73 centimeter høy. I versjonen med dobbelt gulv blir det én høyde på hele gulvet.

Kia EV9 med to seter og grønne skiltes

Norge er det første landet i verden hvor Kia EV9 kan leveres som toseters elektrisk varebil med grønne skiltes. Da den ble lansert var den også den første elektriske SUV-en som ble tilpasset de norske varebilreglene.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Kia Bil Norge har hatt en sentral rolle i denne utviklingen, og de har klart å omgjøre den store el-SUV-en uten å måtte gjøre store inngrep i bilens struktur. Dette betyr at taket og andre interiørelementer forblir urørte, noe som gjør det enkelt å returnere bilen til en fullverdig familie-SUV senere.

På elektriske varebiler kl. 2 (grønne skiltes) beregnes moms fra første krone, i motsetning til personbiler der innslaget er 500 000 kroner. Noe som gjør Kia EV9 attraktiv som yrkesbil for blant annet anleggsbransjen. Det er heller ingen ulempe at man kan trekke tilhenger med totalvekt på 2500 kilo.

Praktisk og romslig varerom

Lengden på varerommet er 207 cm og åpningen i bakluka er 73 cm høy. Som standard leveres den med

et gulv som har to innebygde skuffer, men det er også mulig å få den levert med dobbelt gulv og fire skuffer, som gir et helt flatt lasterom. Denne fleksibiliteten gjør at bilen kan tilpasses ulike behov for oppbevaring og transport.

Varebilen har en lengde på over fem meter, og med en bakkeklaring på nesten 18 centimeter, tar den store varebil-SUV-en seg greit frem på dårlige veier og på anleggsområder.

Når det gjelder rekkevidde, har EV9 med en WLTP-rekkevidde på opptil 563 kilometer for den bakhjulsdrevne (RWD) varianten, og 512 kilometer for den firehjulsdrevne (AWD). Dette gir god rekkevidde mellom ladestoppene, selv ved aktiv yrkesbruk. Den gode rekkevidden satte vi stor pris på under vår prøvekjøring.

Akseptabelt forbruk

Turen startet litt sør for Oslo, gikk så nordover på E6 gjennom Gudbrandsdalen og opp til Steinkjer. Returen gikk via rv.3 gjennom Østerdalen. Totalt kjørte vi 1140 kilometer over tre dager. Kia oppgir forbruket til å være 22,8 kWt per 100 km. Vi var klar over allerede da vi startet at forbruket ville bli høyere. Dette på grunn av at testbilen var utstyrt med kraftig takstativ med påmonterte lamper, reservehjul og verktøykasse. Skikkelig tøft å se på, men det gir mer luftmotstand og økt forbruk.

På vår tur endte forbruket på 24,3 kWt/100 km. Tar man utgangspunkt i en strømpris på kr. 5,50 per kWt (Circle K oppgir drop in-pris 5,35 kr/kWt), blir det en drivstoffkostnad på kr. 13,40 per mil. Absolutt akseptabelt for en så stor bil, den veier tross alt 2,6 tonn. Til sammenligning oppgir Toyota WLTP-forbruket på Land Cruiser, som veier rett i overkant av 2 tonn, til å være 9,9 liter diesel per 100 km.

Kjøreegenskaper og komfort

Selv om EV9 er stor, med en lengde på over fem meter og en bredde nær to meter, er den overraskende enkel å manøvrere. Dette skyldes blant annet store vinduer, gode speil og et kamerasystem som dekker både forside, bakside og sidene av bilen.

Varebilen er utstyrt med «alt» av elektroniske hjelpemidler, og enkelte av disse er dessverre mer til bry enn til hjelp på smale norske veier. Vi la til oss en egen startprosedyre med å skru av «lane assist» og hastighetsvarsel. Lane assist på grunn av at systemet hele tiden vil plassere oss «riktig» i veibanen, men

Rekkverk kan redde liv.

Vi kan rekkverk. Det har vi holdt på med i snart 50 år.

Enda bedre. Hver dag. For å redde liv langs veien.

[agjerde.no](https://www.agjerde.no)

det funker dårlig når man kjører en bred bil på smale veier. Hastighetsvarslere måtte vi skru av på grunn av dårlig kommunikasjon mellom skiltgjenkjenningsprogrammet, navigasjonen og reell hastighet på veien.

Setene er utstyrt med både varme og kjøling, og bilen har elektrisk justerbart ratt og seter som gjør det enkelt å finne en god kjørestilling. Førerplassen er romslig, selv for en sjåfør på 187 cm, men under vår prøvekjøring hadde vi ønsket en nakkepute som var litt tynnere, eller at seteryggen kunne legges noe mer bakover. Dette lot seg ikke gjøre på grunn av skilleveggen.

Bortsett fra vår lette frustrasjon over å ha nakkeputen klistret til bakhodet hele tiden, opplevdes EV9 som en veldig komfortabel varebil å ratte rundt, ikke minst på dårlig vei. Da tok et godt dempet understell og kraftige hjul unna for det meste.

Rullende powerbank

Under prøvekjøringen imponerte Kia EV9 på ladefronten. Bilen er utstyrt med 800-volts batteriteknologi som gjør det mulig å lade fra 10 til 80 prosent kapasitet på bare 24 minutter under optimale forhold. Dette tilsvarer 249 kilometer rekkevidde på 15 minutter,

noe som er viktig om man er avhengig av rask lading i løpet av arbeidsdagen. Maks ladehastighet er oppgitt til å være i overkant av 200 kWt.

En annen funksjon som skiller seg ut er V2L-teknologien (Vehicle-to-Load), som gjør bilen til en rullende powerbank. EV9 kan levere hele 3600 watt via ladeluken, og man kan koble til alt fra elektroverktøy til lamper.

Fleksibilitet og priser

Kia-importøren opplyser at alle EV9-versjoner som ikke har soltak kan bygges om til varebil.

Når bilen ikke lenger skal brukes som varebil kan man relativt enkelt sette inn igjen baksetene og omregistrere den til personbil. Dette betyr at man kan få en fullverdig familiebil med seks eller syv seter etter varebilens "arbeidsliv" er over. Noe som gir en ekstra verdi for dem som ønsker en bil med flere bruksområder over tid.

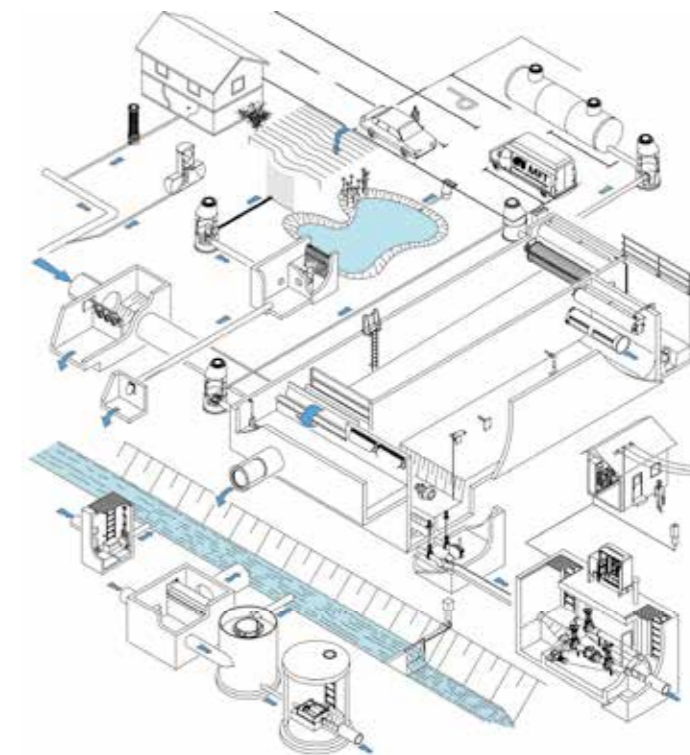
Prisene for Kia EV9 som varebil starter på kr. 710 900 eks. mva. (bakhjulsdrift), mens firehjulsdrevet starter på kr. 758 900 eks. mva. Varebilen vi hadde på test var EV9 GT Line Launch Edition og er priset til 838 900 eks. mva. ●

Setene er utstyrt med både varme og kjøling, og bilen har elektrisk justerbart ratt og seter som gjør det enkelt å finne en god kjørestilling. Det er godt med oppbevaringsplasser og strømuttak i kupeen.

Beskyttelse mot oversvømmelser og forurensning

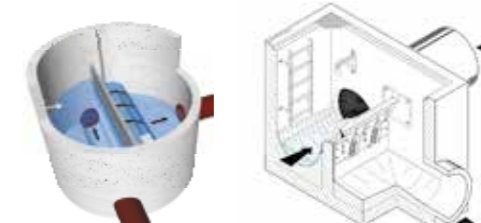
MFT leverer produkter for regnvannshåndtering - fra kilde til utslipp. Vi tilbyr smarte, driftssikre og dokumenterte løsninger som gir hydraulisk kontroll og reduserer risiko for oversvømmelser og forurensning. Sortiment inkluderer standardiserte produkter og skreddersydde løsninger. Vi produserer en stor andel av våre produkter i Norge. Et omfattende lagerutvalg av ferdige produkter og komponenter på eget verksted sørger for rask levering - selv av tilpassede løsninger. Les mer på mft.no

Mengderegulatorer

Nivåregulatorer

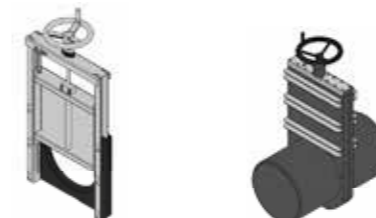
Tilbakeslagsventiler

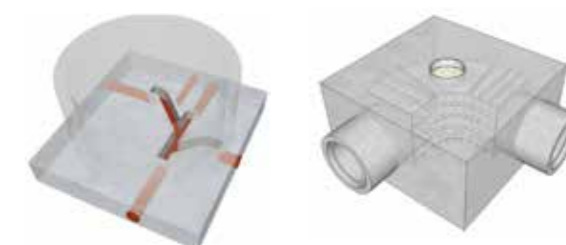
Partikkelavskillere

Stengeventiler

Avløpsrenner

KIA EV9 GT LINE LAUNCH EDITION VAREBIL

Motorstype:	elektrisk	Akselavstand:	310 cm
Effekt:	384 hk	Bakkeklaring:	17,7 cm
Dreiemoment:	700 Nm	Egenvekt:	2625 kg
Drivlinje:	1A, firehjulsdrift	Nyttelast:	565 kg
0-100 km/t:	5,3 sekunder	Taklast:	100 kg
Toppfart:	200 km/t	Tilhengervekt:	2500 kg
Batteri, netto:	99,8 kWt	Bagasjerom foran:	52 liter
Lading DC/AC:	210/11 kW	Varerom (L/B/H):	207/105/84 cm
Ladefart 10-80%:	24 min	(dobbelt gulv)	
Strømforbruk (WLTP):	22,8 kWt/100 km	Garanti/km:	7 år/150 000 km
Rekkevidde (WLTP):	505 km		
V2L/230V:	3,5 kW		
Dimensjoner (L/B/H):	502/198/178 cm		

KLARTE IKKE MER:
Det ble så mye jobb for Henry T. Ringvold at alt annet kom i annen rekke; familien, fritid, egen helse. Til slutt sa det stopp.

PSYKISK HELSE:

– Vi må tørre å snakke om det

– Hadde jeg enda brukket beinet, eller fått hjerteinfarkt. Da ser i hvert fall folk at man ikke kan jobbe, sier gründer og eier av Dokka Entreprenør, Henry T. Ringvold. Han fikk et brått og svært alvorlig møte med den berømte veggen for en tid tilbake. Støtte fra kone, familie, ansatte og en terapeut ble redningen.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Det skjedde høsten 2015, og det kom utrolig brått. Jeg skjønnte bare helt plutselig at nå var det nok; jeg orka ikke mer, jeg holdt det ikke ut lenger. Jeg sa til Siv, kona mi, at «jeg vil reise bort, jeg vil skilles, Jeg klarer det ikke lenger», forteller Henry T. Ringvold alvorlig.

Jobben overtok alt

Vi møter ham på et veiprosjekt for Statens vegvesen på

Jevnaker. Med en kontraktssum på over 80 millioner kroner, er det Dokka Entreprenørs største prosjekt noen gang, og Henry T. Ringvold er prosjektleder. Sønnen Mattis (28) tok nemlig over som daglig leder i sommer.

– Det hadde nok bygd seg opp over lang tid, uten at jeg egentlig hadde kjent det. Når man har starta noe sjøl, eier det sjøl og har mange ansatte, så har

SKAL VÆRE DEN STERKE: – Det er jo litt typisk mann i 30-, 40- og 50-årene, at ting bare skal være greit. Det er liksom mannsrollen, papparollen, ektemannrollen. Man skal være den sterke og ordne opp, sier Henry.

man også ansvaret for så utrolig mye. Når du tar det ansvaret innover deg, så får det til slutt overtaket på deg, forteller Henry.

– Det ble etter hvert så mye jobb at det overtok alt. Alt annet kom i annen rekke. Hvis det var for mye å gjøre, så var det jo bare å sove mindre. Man kan klare seg ganske lenge med lite søvn, gjerne kombinert med et usunt kosthold. Helt til det ikke fungerer lenger.

– Vi har ingen å miste

Henry tar seg god tid til å fortelle sin historie, vel vitende om at det er relativt få som åpner seg om opp psykiske helseproblemer.

– Vi er nødt til å sette fokus på dette i bransjen, for vi har ingen å miste. Særlig menn på vår alder, er jo generelt lite flinke til å snakke om personlige tanker og følelser, sier han og ser på undertegnede, som nikker gjenkjennende. Vi er begge 50 år gamle.

– Hvis jeg, ved å stå fram på denne måten, kan være med å motivere folk til å prate mer, og gjennom det hindre bare én eneste hendelse, så er det selvfølgelig mer verdt enn eventuelle negative konsekvenser det kan få for meg å stå fram, sier han bestemt.

Ble headhunted

At det ble anleggsbransjen på Henry, kom neppe som noen overraskelse på noen. Da han vokste opp på lille Torpa, mellom Dokka og Lillehammer, drev faren et stort entreprenørselskap, og Henry jobbet mye der på fritiden og i ferier gjennom hele ungdomstiden.

– Jeg har vel egentlig alltid visst at jeg ville begynne i anleggsbransjen. Allerede i niende klasse bestemte jeg meg for å ta ingeniørutdanning innenfor anlegg. Så jeg tok teknisk høgskole på Gjøvik og senere ingeniørhøgskolen i Grimstad, forteller han.

– Etter studiene jobba jeg i sju-åtte år hos andre entreprenører, for å lære meg bransjen. Ved en tilfeldighet fikk jeg i 2008 spørsmål om å bli daglig leder for det som den gang het Gausdal Maskin. På jobb-

intervjuet ble jeg fortalt at de hadde masse penger på bok og plenty med jobber, så det så jo lovende ut.

Valgte å satse

Det viste seg imidlertid raskt at alt ikke var som han hadde blitt forespeilet.

– Etter noen uker i jobben konkluderte jeg med at det fantes ikke penger på konto – derimot var det en haug med ubetalte regninger – og vi hadde ingen jobber. Det var altså stikk motsatt av det jeg hadde blitt fortalt! Så jeg tok meg en liten tenkeperiode, før kona og jeg bestemte oss for å gi det en sjanse, forteller han.

«Det ble etter hvert så mye jobb at det overtok alt. Alt annet kom i annen rekke. Hvis det var for mye å gjøre, så var det jo bare å sove mindre.»

Henry T. Ringvold, gründer og eier av Dokka Entreprenør,

– Vi tok opp ekstra lån på huset og satsa skikkelig. Etter hvert kjøpte jeg også ut alle de andre aksjonærene, og vi flytta til Dokka og tok navnet Dokka Entreprenør. Siden har vi bygd stein på stein, og hatt jevn organisk vekst. Da jeg overtok hadde vi syv ansatte, en omsetning på åtte millioner og underskudd på nesten fire millioner. I dag er vi 45 ansatte, vi hadde 180 millioner kroner i omsetning i fjor, og et overskudd for hele konsernet på 44 millioner.

Jobben før familien og helsa

Henry hadde altså klart å gjøre et lite firma i fritt fall om til en mellomstor suksessbedrift. Men det hadde også sin pris for ham selv, skulle det vise seg.

MEFS KAMPANJE FOR PSYKISK HELSE:

Den fysiske helsen har vi tradisjon for å ta vare på. Vi bruker verneutstyr, og vi er opptatt av ergonomi. Nå setter MEF fokus på den psykiske helsen, i samarbeid med Helsedirektoratet.

Målet er at det skal bli lettere å åpne seg for enten familie, en venn eller en kollega. På den måten kan man redde liv.

Les mer her: mef.no/psykisk-helse

SNAKK MED NOEN: Hvis man har tunge og vonde tanker, så husk at det å snakke med noen kan være redningen, er oppfordringen fra Henry.

– Jeg tror som sagt at alt ansvaret for absolutt alt, over tid ble for overveldende. Til slutt følte jeg meg personlig ansvarlig for at seksåringen til maskinføren fikk med seg matpakke på skolen. Det er enormt mye å tenke på hele tida, og mye handler om penger; det er slutt oppgjør, tvister, krangler, advokater, leverandører man kanskje ikke har så godt forhold til og så videre, forteller Henry.

– I tillegg er det utrolig mye man skal kunne, som regnskap, forsikring, arbeidsmiljøloven og sykeordninger. Man må ha greie på maskiner, lastebiler, utstyr og for eksempel landmåling og til og med hvordan det ser ut under bakken. Til slutt blir det så mye at det kontrollerer hele livet ditt. Jobben kommer før familien, før fritid, før egen helse. Jeg fiksa det bare ikke til slutt!

To måneder alene i Oslo

– Den ettermiddagen jeg hadde sammenbruddet, skrev jeg først fullmakt til kona for hele firmaet. Så kalte vi sammen ledergruppa og informerte dem om at «nå melder Henry seg ut. Han reiser bort og dere får ikke tak i ham». Deretter ble alle ansatte informert om at jeg hadde reist, fortsetter han.

– Jeg satte meg i bilen og kjørte av gårde til Oslo for å ta inn på hotell – og det føltes skikkelig godt! Det å vite at ingen kom til å ringe meg var en ekstrem lettelse. Da jeg kom fram på hotellet var jeg helt tom; kjempesliten og utmatta, og jeg sov sikkert 15 timer i strekk. De neste dagene rusla jeg rundt i byen. Det var blå himmel og sol, og det var utrolig godt. Jeg gikk til behandling hos en terapeut to-tre ganger i uka, og ble værende i Oslo nesten to måneder, fram til jul, før jeg følte meg klar for å dra hjem igjen.

– På nyåret 2016 begynte jeg så smått å jobbe igjen, og møtte da stor forståelse hos de ansatte. Det var interessant å se at de hadde tatt ansvar og stilt opp, og butikken hadde gått bra. I ettertid tror jeg firmaet har vokst på det. Vi deler nok mer på ansvaret nå enn man gjør i mange andre bedrifter, sier han.

Har ikke vært til stede for barna

I etterkant av denne perioden hvor han var langt nede, har Henry innsett at han ofret for mye i en tøff arbeidshverdag.

– Det er klart at det går utover familien, og jeg har følt mye skam rundt det. Familien må jo føye seg etter deg, år etter år. Jobben tar all tid; man er knapt

INGEN Å MISTE: – Vi er nødt til å sette fokus på dette i bransjen, for vi har ingen å miste. Særlig menn på vår alder, er jo generelt lite flinke til å snakke om personlige tanker og følelser, sier Henry.

hjemme på julekvelden. Jeg har to sønner, Mattis og Trym, som har slitt med en far som har vært veldig fraværende. Og når jeg av og til var til stede, så var jeg sliten og forbanna over bekymringer på jobb, forteller han.

– Så er det jo litt typisk mann, i 30-, 40- og 50-årene, at ting bare skal være greit. Det er liksom mansrollen, papparollen, ektemannrollen. Man skal være den sterke og ordne opp. Og man snakker selvfølgelig ikke om at ting kan være vanskelig. Derfor tror jeg det er viktig at vi begynner å gjøre nettopp det. Snakke om det. Det er flere eksempler på folk i bransjen som har endt opp med å ta livet sitt. Dette er vi nødt til å gjøre noe med. Mitt mantra er at man må våge å prate om det! Det er det eneste som nytter.

Kjenner du deg igjen? Snakk med noen!

Selv har Henry for lengst funnet tilbake til sitt gamle jeg, men han har fått et litt annet perspektiv på ting.

– Siden dette skjedde, har jeg holdt meg frisk. Likevel har jeg et par ganger kjent at jeg kanskje har nærmet meg noe igjen. Da har jeg vært flinkere til å dele tankene, og delegere ansvar. Jeg har også blitt flinkere til å gi litt faen, smiler han.

– Hvis noen der ute som leser dette, kjenner seg igjen i det jeg forteller, som har tunge eller vonde tanker, så husk at det å snakke med noen kan være redningen. Ta kontakt med en du kan stole på og del tankene dine! Det finnes også flere «hjelpetelefoner» man kan benytte, som Mental Helse (tlf.: 116 123) eller Kirken SOS (tlf.: 22 40 00 40). Hvis dette kan hjelpe bare én eneste person, så er det verdt det, avslutter han. ●

«Jeg satte meg i bilen og kjørte av gårde til Oslo for å ta inn på hotell – og det føltes skikkelig godt! Det å vite at ingen kom til å ringe meg var en ekstrem lettelse.»

Henry T. Ringvold, gründer og eier av Dokka Entreprenør

dieseltank.no

Se vårt store utvalg
av tanker og tilbehør

▼ PROCUT AS

Airbager blir standard i Scania

Sideairbagen ble redningen for Sven Eirik Heggstad. Han ble den første i Norge som løste ut sideairbagen som Scania er alene om å levere i lastebil.

Tekst: Anleggsmaskinen - am@mef.no

Sven Eirik Heggstad var på vei langs rv. 5 i Sogn med fullt lass drivstoff. I motsatt retning kom en trekkvogn med semihenger som mistet grep, og fikk sleng på hengeren. I noen sekunder så den trauste sogningen at semihengeren kom mer og mer over i hans kjørebane. Sammentreffet var uunngåelig.

Det var 12. mars i 2019 ulykken, som kunne gått så mye verre, skjedde. Sven Eirik var på veien med sin halvt år gamle Scania R 650 tankbil, som kun hadde rullet 30 000 kilometer.

– I forkant av at jeg bestilte bilen kom sideairbagen opp som tema i en av samtalene med selger Håkon Frivik. Etter å ha hørt om den var jeg aldri i tvil.

Det eneste han fikk av fysiske skader i smellen, var noen risp og kutt på hendene og et kutt i hodet. I tillegg slo han skulder og armen da han løste ut sikkerhetsbeltet og falt ut av stolen. I forhold til de enorme materielle skadene var han i praksis uskadet, men litt mørbanket.

– For meg er det helt åpenbart at grunnen til at det gikk så bra var airbagen. Etter denne ulykken kommer jeg aldri til å bestille en ny bil uten airbager. Personlig synes jeg det er rart det ikke kommer som standard fra leverandørene, sier Sven Eirik.

Slik så den seks måneder gamle tankbilen ut etter ulykken. (Foto: Norsk Scania)

Svein Eirik Heggstad fra Sogn var en av de første som fikk bruk for Scania sideairbag. Den gjorde at han bare fikk noen skrammer etter møteulykken med et annet vogntog i 2019. (Foto: Norsk Scania)

Standard fra nå

Norsk Scania tar et viktig grep for trafikksikkerheten. Fra nå blir airbager standard på alle nye Scania lastebiler i Norge. Fra den urbane bybilen L-serie med lavt innsteg, til S-serie for langtransport med flatt gulv.

Scania lanserte allerede i 2017 sideairbager sammen med airbag i rattet på lastebilene. Frem til nå har dette vært et tillegg som kundene har kunnet velge når de har spesifisert ny bil. Fra 5. september i år er både airbagen i rattet og sideairbag på førersiden standard på alle norske Scania lastebiler.

– Sikkerhet skal være førsteprioritet. Vi har et unikt produkt og ønsker å bidra til å øke trafikksikkerheten for våre kunder, sier Steinar Westli, salgsdirektør lastebil i Norsk Scania.

Slik ble tankbilen liggende etter sammenstøtet. (Foto: NRK)

Det er airbag i rattet og sideairbagen på førersiden som blir standard. For kunder som ønsker ytterligere sikkerhet i lastebilen er det mulig å bestille sideairbag på passasjersiden som ekstrautstyr. ●

- › Tappveksler, tannhjulsmotorer, tannhjulsgear, snেকেgear
- › Elektromotorer, frekvensomformere
- › Elektromagnetiske bremsere og clutcher, slurekoblinger
- › Svingkranser, tannstenger, tannhjul
- › Buentannskoblinger, spennelement
- › Skrujekker, aktuatorer, lineærføringer
- › Planetgear, svinggear, vinsjgear, hjulgear
- › Spesielløsninger fra egen konstruksjonsavdeling

TRANSTECH AS, Øya 17 3262 Larvik.
Tlf: +47 33 14 06 00 | E-post: transtech@transtech.no

TRANSTECH
POWER TRANSMISSIONS

17 NYE FRA JOHN DEERE

John Deere lanserte nylig en ny 6M-serie. Nå kan alle modeller leveres med AutoPowr trinnløs transmisjon og 50 km/t. Modellutvalg og utstyrsnivå skal dekke de fleste behov, med 17 modeller i fem rammestørrelser og med hestekrefter fra 95 til 250. Den største skal være en aktuell traktor for anleggsbransjen, ifølge Felleskjøpet Agri. (Foto: John Deere)

LEDERSKIFTE I LESJA BULLDOZERLAG

Ann-Kathrin Storhaug von Rappe overlater sjefsstolen i Lesja Bulldozerlag til fjerde generasjon og eldste sønn Marius Storhaug Nyløkken. Marius har frem til nå jobbet som prosjektleder i selskapet. Selv om Ann-Kathrin overlater styringen til neste generasjon, skal hun fortsette å jobbe i selskapet som hun eier 50 prosent av. (Foto: Lesja Bulldozerlag)

NY VINTERSKO FRA SIEVI

Alaska Thermo BTH XL+ S3 er utstyrt med Therm-ic varmesystem integrert i støvelen. Man kan justere temperaturen, sjekke batteri-status og velge varmeinnstillinger direkte i Therm-ic-appen på smarttelefon. 100 % ullfôr, TractionPro-friksjonssåle, romslig XL-passform og PrimaLoft-varmeisolasjon gjør Alaska Thermo til en god vintersko.

TO NYHETER FRA TOKVAM FØR VINTERSESONGEN

Tokvam lanserer en oppgradert versjon av deres klassiker - 240 THS to-trinns snøfres, og den nye VT CITY, som er en kompakt snøplog for bruk i bymiljøer og på gangveier.

MODERNE ENTREPRENØRER EIER IKKE GÅRSDAGENS MASKINER. DE LEIER MORGENDAGENS.

Elektrisk hjuldumper 4wd høyt tipp 1.5t WACKER NEUSON DW15E HT

RAMIRENT

Det skal lønne seg å leie

Leier du hos Ramirent har du alltid tilgang til en topp moderne maskinpark, og så slipper du å tenke på vedlikehold.

Les mer på ramirent.no

zirius

Komplett økonomisystem for entreprenører

REGNSKAP

PROSJEKT

HANDEL

LØNN

FINN UT MER PÅ ZIRIUS.NO

- ✓ Total økonomisk oversikt i prosjekter og delprosjekter med mulighet for inndeling på avsnitt og aktivitet mot budsjett
- ✓ Elektronisk lagring, håndtering og sending av bilag og dokumentasjon
- ✓ Maskin-, time- og materiellregnskap
- ✓ Datafangst på anleggs-plassen

STAS: Over 110 engasjerte første- og andreårslæringer var nylig samlet i Kristiansand for faglig og sosialt påfyll.

Stort lærlingtreff på Sørlandet

Drøyt 110 første- og andreårslæringer var nylig samlet i Kristiansand for å få faglig og sosialt påfyll. Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) i Agder sørget for et interessant, lærerikt og morsomt program.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Dette var andre gang OKAB Agder arrangerer felles samling for både første- og andreårslæringer. Det var en ubetinget suksess da ble arrangert første gang i 2019, og tanken var at det skulle gjentas hvert eller annethvert år, men så kom pandemien og satte en stopper for planene. I slutten av august i år var det endelig duket for ny samling. Den foregikk på Sørlandsparken, og gikk over to dager. Den første dagen var felles for alle, mens første- og andreårslæringerne hadde hvert sitt opplegg på dag to.

Hvordan bli rik?

– Lærebedriften Holbæk Anlegg, ved Syvert Fossdal, var først ut. Han snakket blant annet om hva som forventes av lærlingene, om rettigheter og plikter, hvordan sykefravær blir håndtert og hva arbeidsgiver legger vekt på ved ansettelser, forteller daglig leder i OKAB Agder, Frank Nygård.

– Videre holdt Marie Olaussen et interessant og forhåpentligvis inspirerende innlegg om privatøkonomi. Hun har skrevet en bok som heter *Hvordan*

ENERGIBOMBE: Ved hjelp av humor og et enormt engasjement, holdt Odd Sevland et spennende innlegg basert på sin egen svært alvorlige arbeidsulykke. Lærlingen fulgte spent med.

bli rik på et år, og hun hentet en del poenger derfra. Som blant annet at kun ved å endre vanene sine, så er det mulig å frigjøre overraskende mye penger, som da kan brukes til det man egentlig har lyst til å prioritere.

Humor og alvor

Hvis noen av lærlingene var litt signe etter en god lunsj, så våknet de brått opp da Odd Sevland satte i gang med sitt innlegg om HMS. For maken til entusiasme, engasjement og kraftig stemme har undertegnede sjelden opplevd under et foredrag. Kombinerert med mye humor og en lettvent tone, formidlet han et veldig seriøst og alvorlig budskap. Han tok utgangspunkt i sin egen svært alvorlige arbeidsulykke i 1996, som skjedde fordi han selv ikke tok HMS på alvor. Som følge av slurv og lettvinde løsninger, ble han livstruende brannskadet da han som instruktør skulle demonstrere hvor farlig det er å håndtere metanol.

– Jeg var så utrolig dum! Tre av dere som sitter her nå må betale skatt resten av livet for å betale det som det kosta samfunnet at jeg lå på Haukeland sykehus i månedssvis, sa han til en særdeles lydhør forsamling unge mennesker.

Det verste var likevel hvordan det gikk utover Sevlands familie og nærmeste venner, og det var nok ikke bare undertegnede som fikk en tåre eller to i øyekroken da han fortalte om hvordan hans egen sønns reagerte og opplevde den skrekkelige hendelsen. Dette gjorde tydelig inntrykk på lærlingene.

Vil ha mer hjerte i bransjen

Sevland hadde en bønn til bransjen, som han mener er nødvendig for å ta HMS ordentlig på alvor:

– Vi trenger mer «hjerte» i denne bransjen! Det er stor forskjell på å «måtte» noe, og å «ville» noe. Hvis du «må» gjøre noe, bare fordi det er et påbud, så bruker man hodet og følger reglene for å unngå

eventuelle konsekvenser ved ikke å gjøre det. Hvis man derimot «vil» gjøre det, fordi man forstår de bakenforliggende årsakene, så gjør man det med hjertet,

LASERBUTIKKEN
Norsk nettbutikk med eget lager og stort utvalg

Nedo Sirius¹ H

Tyskprodusert planlaser med kun en bryter for enkel betjening. Topp av aluminium for beskyttelse av rotorhodet ved støt/ fall.

Nøyaktighet: ±1 mm/10m. Rekkevidde Ø400 m. Tetthetsgrad: IP65. Driftstid pr lading ca. 30t. Brukstemperatur: -20/+50°C.

Leveres i koffert med ACCEPTOR²+ digital lasermottaker og lader.

Kr. 10.390,- eks. mva.

MASKINSTYRING.COM
Vognvegen 23, 2072 Dal Tlf. 48 24 55 55 post@laserbutikken.no

TØFT: Gokart var naturligvis et veldig populært innslag.

gjenstander kan være. Selv små gjenstander kan bli dødsfeller ved en kollisjon. Dette er høyst relevant for mange i bransjen, som kjører rundt med mye verktoy og annet utstyr i bilen.

Krasj-test

En annen post på programmet handlet om ulike rusmidler og hvordan det påvirker kroppen. Lærlingene fikk utdelt «ølbriller», som de måtte ha på seg mens de gikk en liten hinderløype og plukket opp ting fra gulvet. Det ble en god del sjangling og unøyaktige bevegelser. Videre var det en førstehjelpspost, hvor det ble sagt at «forebygging er den beste førstehjelpen». De aller fleste skadene skjer jo som kjent fordi man «skal bare». Ytterligere en post handlet om fart og andre farer i trafikken. Der kom det fram at enkelte lærlinger ikke likte å bruke bilbelte. En av dem mente hardnakket at han kunne klare å holde seg fast med hendene hvis han krasjet i traktor, da den ikke går så fort. Det var da passende at lærlingene fikk prøve en «krasj-test», hvor de fikk sitte i en vogn som skled nedover i 7-8 km/t, før den gjorde bråstopp. Selv med bilbelte på, ble de slengt ganske kraftig fremover. De fikk nok noe å tenke på.

Oppstart av over 50 nye lærekontrakter

Det var også en brannslukningsøvelse på program-

og da stikker det mye dypere. Vi trenger altså mer hjerte, slo han fast.

Dagen ble avsluttet med at Asle Bentsen fra Kompetansesenter for rusfeltet (Korus), holdt et innlegg om rusmidler. Selv om undersøkelser viser at bruken av enkelte rusmidler, som kokain, øker blant ungdom, så er det likevel slik at de aller fleste ikke ruser seg, sa han.

Veltepetter

På dag to ble førsteårs lærlingene delt i seks grupper, som roterte mellom like mange stasjoner. Dette foregikk på Skandinavisk Trafikksenter. Der fikk de blant annet prøve «veltepetteren», en Toyota Yaris som kunne snurres rundt. Med setebeltene godt festet, satt de inni bilen da den snurret, mens flasker og andre lette gjenstander falt omkring der inne. Poenget var naturligvis å belyse viktigheten av å bruke bilbelte – og bruke det riktig – men også å illustrere hvor farlig løse

«VELTEPETTER»: Lærlinger sitter inne i bilen som snurret sakte rundt, mens flasker og andre lette gjenstander falt omkring der inne.

met, hvor lærlingene lærte om brannfarer og hvordan branner kan slukkes. Sist, men ikke minst, ga OKABs Ivar Helge Andersen og Trond Holm lærlingene en del praktisk informasjon. De orienterte blant annet om sikkerhetsopplæring, arbeidsavtaler, bedriftsinterne rutiner, regler for fravær, sykemeldinger og

permitteringer, førerkortbestemmelser, læreplan og dokumentasjon, før lærlingene til slutt skrev under på lærekontraktene.

– Det sparer oss for et stort antall reiser ut til hver enkelt bedrift og anleggsplass for å gjøre det samme der. Det er både tid- og ressurs sparende for alle parter,

VEL GJENNOMFØRT:

OKABs representanter og ansvarlige for planlegging og gjennomføring av samlingen. Fra venstre: Bjørn Øyvind Tønnesen, Tore Eikås, Frank R. Nygård, Ivar Helge Andersen og Trond Holm.

Frigjør kraften i gravemaskinen din

RC™ Tiltrotators fra Rototilt® har en ekstra effektiv hydraulikk som frigjør kraften i gravemaskinen din. Sammen med styresystemet RC™ System og RC™ Joysticks blir det enklere å styre tilt og rotasjon, slik at du oppnår resultater raskere, og du kan også halvere energiforbruket sammenlignet med tidligere generasjoner. Det sparer både tid og drivstoff.

[Les mer på rototilt.com](http://rototilt.com)

Dette er Rototilt Control
RC™ Joysticks | RC™ System | RC™ Tiltrotators | RC™ Connect

rototilt.com

ØLBRILLER: Ved hjelp av et par «ølbriller» fikk lærlingene prøve hvordan det var å gå en liten hinderløype kraftig beruset.

kvalifiseringsheat, før det hele ble avsluttet med finaleløp. Her var det fellesstart, hvor deltagerne ble stilt opp etter sine beste rundetider fra kvalifiseringen, og første kart i mål etter ni runder, stakk av med sammenlagtseieren. Skal vi dømme etter lærlingenes engasjement, er det ingen tvil om at gokartkjøringen var en skikkelig innertier. Og førsteårslærlingene kan sannsynligvis se fram til det samme neste år.

Viktig å være med

– Tanken er at dette nå skal bli en årlig samling. Vi vil ha litt varierende program for dag én, slik at det ikke blir ren repetisjon, men gokartkjøring ønsker vi å gjennomføre for andreårslærlingene hvert år. Særlig når vi ser hvor populært det var nå i år, smiler Tore Eikås. Han har nylig sluttet i OKAB, men har vært primus motor for både planlegging og gjennomføring av samlingen.

– Dette er nok noe de fleste lærlingene vil huske lenge, sier Bjørn Øyvind Tønnesen, styreleder i OKAB Agder.

– Det er viktig at de er med på slike samlinger. Ikke bare for det faglige utbyttet, men også «minglingen» mellom både første- og andreårslærlinger, på tvers av fagretninger og skoler. Jeg tror det er viktig for dem senere i livet å skape disse relasjonene. Det er også derfor OKAB bruker så mye tid og ressurser på å planlegge og arrangere disse samlingene, avslutter han. ●

så det er «vinn-vinn» både for lærlingene, bedriftene og oss i OKAB, sier Trond Holm.

Gokart var innertier

Andreårslærlingene hadde en litt enklere – og betydelig mer adrenalinfylt – andre dag. De fikk nemlig kjøre gokart. De var gjennom både treningsheat og

RUS: Det var mye fokus på rusmidler på samlingen.

elmemagnets.com

info@elmemagnets.com

Tel: +46 476-150 05

ÅLMHULTS EL-MEK AB

Fredag 6. februar arrangerte MEF minimesse i lokalene til Sørby Utleie på Holtskogen.

Sørby Utleie sponser to drifting-biler, og begge stilte opp for å skape show ute på plassen foran utstillingslokalet. (Foto: MEF)

Det var mange som deltok i maskinførerkonkurransen. Her er det Jack Valleraune, daglig leder i JV Utvikling AS, som stabler dekk på kortest mulig tid.

Mini MEF-messe hos Sørby Utleie

Første fredagen i september arrangerte MEF region øst minimesse ved Sørby Utleies hovedkontor på Holtskogen i Tomter, i Østfold. Her var det mange utstillere og enda flere besøkende i strålende høstsol.

Overalt hvor OKABs simulator er til stede er det mange som vil prøve den. Her er det Kenneth Aass, fra Aass Maskinservice AS, som prøver seg under oppsyn av Geir-Inge Mosling, opplæringskonsulent i OKAB Oslo og Viken.

FØSEN AS

TOTALLEVERANDØR AV OLJE OG FILTER

Høstkampanje på olje og filter hele oktober

NSL Hydra Power 32/46 HLP	20 L	29,90	Fat	27,90
NSL Hydra Power Plus 32/46 HVLP	20 L	32,50	Fat	30,90
NSL Tidal Power SXPD 10W-40 E6/E9	20 L	52,90	Fat	49,90
NSL Tidal Power HDX 10W-40 CI-4/E7	20 L	46,90	Fat	44,90
NSL Tidal Power HDX 15W-40 CI-4/E7	20 L	42,90	Fat	41,90
NSL Transmisjon Power 80	20 L	44,50	Fat	43,50
NSL Chain Saw Power 100	20 L	34,90	Fat	32,90

Ta kontakt for kampanjepris på filter

Pris pr. liter eks.mva/miljøavgift (2,54 pr. liter). Med forbehold om sluttsoilte produkter

Telefon: 47 96 47 03 / 47 96 47 92
post@fosen-as.no | www.fosen-as.no

Ønsket besøkende velkommen til minimesse i Østfold. Fra venstre: Solvår Milach Strand, distriktssjef i MEF Oslo/Akershus og Østfold, Simen Cook Midtsund, fagrådgiver i MEF Øst, og Martin Authen, daglig leder i Sørby Utleie.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

– Vi arrangerer til vanlig Anleggstreff i Våler, men ikke samme år som det er Vei og Anlegg. Det var flere som etterlyste et treff, så da fant vi på at vi skulle arrangere en minimesse. Interessen blant leverandørene har vært stor og vi har hele 35 utstillere, sier Solvår Milach Strand, distriktssjef i MEF Oslo/Akershus og Østfold, da hun møter oss i det som til vanlig er garasjen til Sørby-lastebilene.

– Sørby Utleie stiller med lokalene og pølsevogn, mens Sparebank1 spanderer pølser og brus. Sørbygutta har rigget til alt, og vi og utstillerne kom til «dekket bord», sier hun.

I tillegg til utstillingsvandring, pølsepising, simulator og maskinførerkonkurransen, var det quiz med mange og flotte premier til de som svarte riktig. På slutten av dagen var det oppvisning med driftingbiler på plassen utenfor utstillingshallen. ●

Per Erik Brynildsen, nestleder i avdelingsstyre i MEF Østfold og daglig leder i Asphalt Remix AS, åpnet messa med blant annet å takke Sørby Utleie for å stille med lokaler og legge til rette for en fin minimesse. Han passet samtidig på å informere de besøkende om tidspunkt for neste års Anleggstreff i Våler, 30.-31. august 2025.

Volvo Maskin samlet alle de 19 nye lærlingene til faglig og sosial sammenkomst på Mastemyr i slutten av august. Læretiden skal de ha på Volvo-avdelinger rundt om i Norge.

Oppstart for Volvo-lærlinger

I slutten av august var alle Volvo Maskins nye lærlinger samlet ved hovedkontoret på Mastemyr. Her fikk de en innføring i hva som venter dem, og noen hyggelige ord fra Volvo-sjefen.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

I år er det hele 19 lærlinger som skal ha læretiden sin i Volvo-systemet. I tre dager var de alle samlet for faglige og sosiale aktiviteter før de skulle dra videre ut til Volvo-avdelinger rundt om i Norge.

– Dette er det største lærlingekullet vi har hatt noen gang. Vi har samlet dem her på Mastemyr for en gjennomgang og opplæring av forskjellige systemer, blant annet Prosis, som er det digitale arbeidsverktøyet i Volvo Maskin, forklarte Tom-Freddie Jensen, dokumentasjonsansvarlig i Volvo Maskin. Han og Nils

Johansen, leder av kompetanseavd. i Volvo Maskin, fulgte de nye lærlingene disse tre dagene. De viste dem blant annet rundt på det nye Volvo-anlegget som bygges i Drøbak og snart er klart for innflytting.

Mange muligheter

Første dagen ble innledet med en presentasjon av Volvo Maskin-sjefen Arne Knaben. Han fortalte om hvilke muligheter som finnes i Volvo-systemet, både i Norge og globalt, og hvordan han selv har hatt glede og nytte av disse mulighetene.

– Når jeg står her foran dere er jeg på slutten av mitt arbeidsliv og dere er på begynnelsen av det som kanskje blir et langt Volvo-liv. Det er sikkert mange av dere som sitter og tenker på hva skal dere skal bli og hvilken plan dere skal ha. Jeg har vokst opp på gård og er mekaniker selv, og har skrudd mye, sa han.

Knaben fortalte videre om sitt Volvo-liv som startet etter at han tok etterutdanning på ingeniørhøyskolen. Deretter ble det en rundreise i Volvo Trucks-systemet i Norge, Sverige, India, Danmark, Australia, England, Midtøsten, Afrika, Kazakhstan og Iran, før han igjen kom hjem til Norge og Volvo Maskin på Mastemyr.

– Dere begynner nå i et selskap som er globalt og hvor det er mange muligheter. Noen har lyst til å skru og det er kjempebra, jeg skrur fortsatt mye selv, og ønsker dere å gjøre andre ting så finnes det muligheter. Mitt poeng er at planen ofte blir til underveis, det er ingenting som stopper dere, sa Volvo-sjefen avslutningsvis. ●

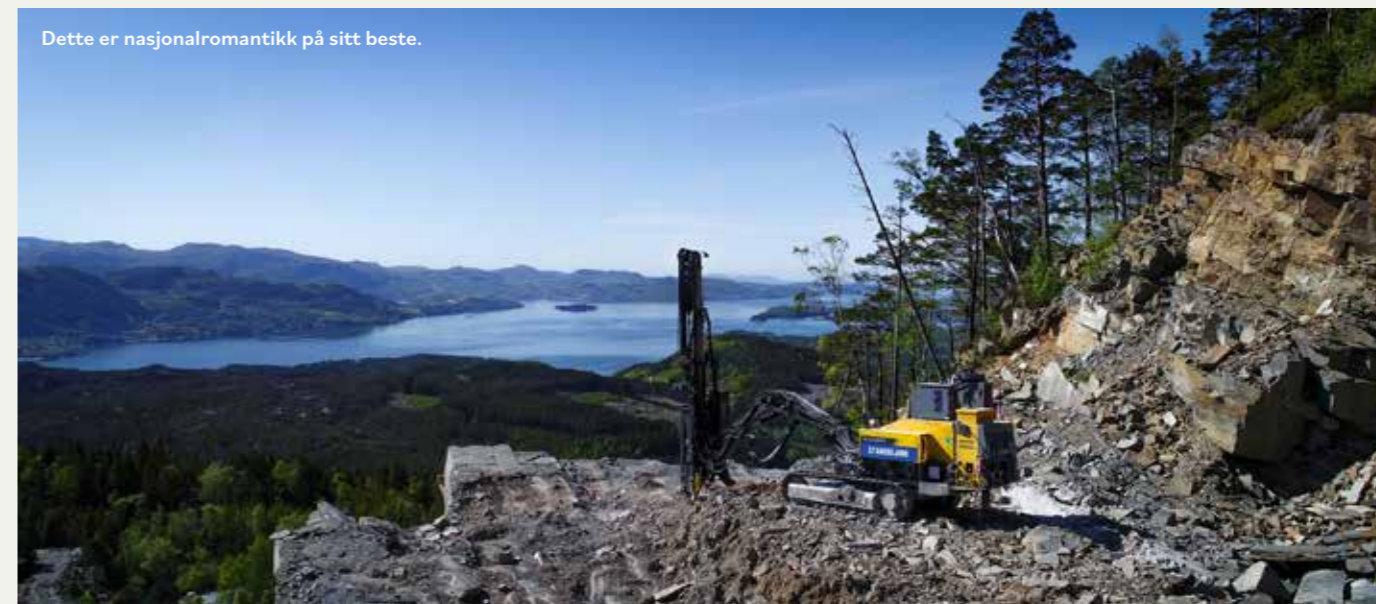

Årets Volvo-lærlinger er innenfor to fag - anleggsmekanikerfaget og reservedelsfaget.

FINESTE ANLEGGSMASKIN!

Vi mottok usedvanlig mange bidrag til forrige utgaves fotokonkurranse om, som handlet om å ta bilde av den fineste/kuleste/tøffeste anleggsmaskinen der ute. Juryen hadde dermed en meget vrien jobb med å kåre en vinner, men kom til slutt i land. Det var André Norland Barka som gikk seirende ut. Premie er på vei i posten, og vinnerbildet - som er tatt på Randøy i Hjelmeland - ser du her:

Dette er nasjonalromantikk på sitt beste.

MÅNEDENS SUDOKU

5		9	1	3	7	2	
3		6	8		5		9
	9	2	5			8	
6	8		4	7		2	3
2		9	5			4	6
7		4					5
	2						7
4	7		8	9	1	6	
8	5		7	2			3

LETT

			3				6
	3				2		
8					7	5	
2		8		1		7	
							5
1			7	8	9		2
	5	9				8	
			2	5			4
	6			4			3

AVANSERT

LØSNINGEN PÅ FORRIGE UKES AVANSERTE SUDOKU:

3	7	8	4	1	5	9	6	2
4	2	9	7	6	3	1	8	5
5	6	1	9	2	8	3	7	4
7	4	5	3	9	6	2	1	8
8	3	2	1	5	7	4	9	6
1	9	6	2	8	4	7	5	3
9	8	4	6	7	2	5	3	1
2	5	7	8	3	1	6	4	9
6	1	3	5	4	9	8	2	7

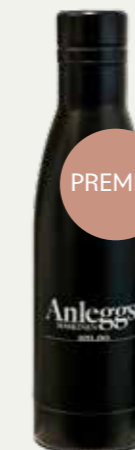
Vinneren, som også mottar vår tøffe termoflaske i posten, ble: Eirik Berild, fra Molde. Gratulerer!!

Send inn løsningen på avansert sudoku, innen 16. oktober, på e-post til anleggsmaskinen@mef.no, og du kan vinne premie! Merk e-posten «Sudoku 7».

FOTO-KONKURRANSE!

Vi prøver oss på enda en fotokonkurranse. Ta **det beste høstbildet** send det inn til oss. Vinnerbidraget kommer selvfølgelig på trykk i neste utgave! I tillegg vanker det en fin premie 🍷

Send inn ditt bidrag til anleggsmaskinen@mef.no, innen 16. oktober, og merk e-posten «høstbilde».

BACK BY POPULAR DEMAND - SVENSKEVITS!:

En nordmann gikk en tur i en svensk park, der to ansatte i parkvesenet med hver sin spade var travelt opptatt med å arbeide. Den ene gravde et hull og den andre fylte igjen hullet med én gang. Dette gjentok de gang på gang. Nordmannen lurte fælt på hva som var poenget med å grave hull etter hull, bare for å fylle dem igjen, så han tok mot til seg og spurte dem.

De blide svenskene svarte:

«Jo, egentlig skulle vi være tre stykker her. Den ene skulle grave hullet, den andre skulle plante buskene og den tredje skulle fylle igjen hullene. Men han som skulle plante buskene er syk i dag».

Bli med MEF til Bauma 2025

MEF arrangerer i samarbeid med Messereiser (Balslev) turer til verdens største anleggsmesse i perioden 7. - 13. april 2025.

Skann QR-koden for å lese mer!

HUSKEREGEL

PÅ ANLEGGSPASS

Hva gjør du hvis du tror en kollega sliter med mørke tanker?

Se etter tegn hvis du er bekymret for en kollega.

Spør på en direkte og tydelig måte, uten å være dømmende.

Lytt til det de har å dele, vis at du forstår, og bidra til å finne rett hjelp.

Sammen skaper vi en arbeidsplass hvor omsorg for mental helse er like viktig som fysisk sikkerhet.

Ei mislykka forenkling

Kvart år kjøper offentlege innkjøparar varer og tenester for over 700 milliardar kroner. Når nytt regelverk no skal utarbeidast, ønskjer MEF å ha ei hand på rattet.

MEF jobbar aktivt for å påverke rammevilkåra til det beste for medlemmane. Organisasjonen er jamleg i kontakt med politikarar frå ulike parti og har etablert faste møtearenaer med dei største byggherrane. Vi brukar og media for å få fram bodskapen vår når det er nødvendig.

Deltaking i høyringsprosessar skaper kanskje ikkje mest merksemd, men det å påverke utforminga av lover og forskrifter er ein viktig del av organisasjonen sitt arbeid. Når reglane først er vedtekne, kan vegen fram til endring vere lang.

I 2022 oppnemnde regjeringa eit utval med mandat om å utarbeide ei ny lov for offentlege anskaffingar. I vår medlemsundersøking svarar omtrent halvparten av medlemmane at offentlege prosjekt utgjer den viktigaste marknaden for deira bedrift. Utforminga og bruken av innkjøpsregelverket er difor av stor betydning for MEF-bedriftene si konkurransevne.

Utvalet sitt lovforslag har blitt sendt på høyring to gonger, sist no i august. MEF sine innspel til forslaget har fleire gonger blitt behandla av hovudstyret. For styret har det vore særskilt viktig å signalisere følgjande til myndighetene:

- Regelverket må sikre effektiv handheving av den offentlege anskaffingsmarknaden.
- Oppdragsgivarar må stille realistiske og kostnadseffektive klimakrav.

Når det gjeld handheving, foreslår utvalet mellom anna at Klagenemnda for offentlege anskaffingar (KOFA) skal kunne treffe bindande avgjerdslar, og at Konkurransetilsynet får myndigheit til å føre tilsyn med ulovlege direkteanskaffingar. MEF støttar desse forslaga. Effektiv handheving er ein føresetnad for at kontraktar blir tildelte basert på fagleg kompetanse og seriøsitet – ikkje trynefaktor. Det er likevel viktig at KOFA får ressursar til å utføre oppdraget sitt på ein god måte.

Vidare foreslår utvalet å skrote den ferske regelen om at klima- og miljøomsyn skal vektast med

minimum 30 prosent. I staden foreslår dei at offentlege oppdragsgivarar skal leggje vekt på at klimakrava gir reell klima- og miljøgevinst – utan å påføre oppdragsgivar urimelege meirkostnader. Dette er ei viktig endring, som forhåpentlegvis kan setje ein stoppar for bruken av urealistiske krav med opphav i symbolpolitikk.

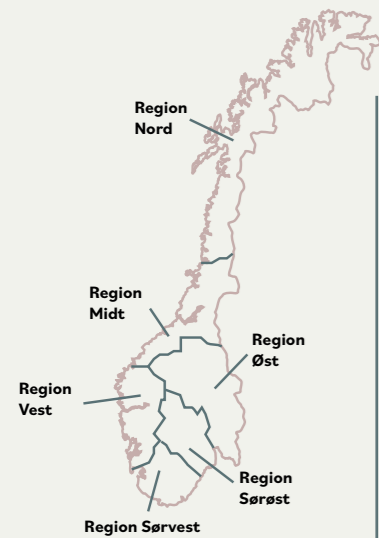
Lovforslaget har likevel forbettringspotensial. Vi har mellom anna stilt spørsmål ved om forslaget bidreg til reell forenkling for oppdragsgivarar og leverandørar. Mindre byråkrati er ei viktig sak for MEF. Medlemmane våre skal bruke mest mogleg tid på produksjon og arbeidsgjeverrolla – ikkje utfylling av offentlege skjema. Forenkling er også viktig i eit større perspektiv. Når 700 skattemilliardar går til dette føremålet årleg, seier det seg sjølv at effektiviseringstiltak kan gje betydelege utslag på botnlinja for AS Noreg.

Vi har også oppfordra til at ny lov må følgjast opp med ein forpliktande plan for eit kompetanseløft blant offentlege innkjøparar. Det hjelper lite om regelverket er godt, dersom det ikkje blir brukt riktig. MEF erfarer at mange oppdragsgjeverar stiller unødig strenge krav og kriterium. Dette skuldast nok manglande kjennskap til handlingsrommet i regelverket, kombinert med frykta for å gjere feil. Dette hindrar mindre, lokale næringsdrivande frå å kunne delta i konkurransane.

Lovarbeid er ikkje gjort i ein fei. Vi kan nok tidlegast forvente at den nye lova trer i kraft til sommaren neste år. Fram til då vil vi gjere alt vi kan for at MEF si stemme skal bli høyrd.

Øystein Hope
styreleiar i MEF

RESSURS OG MILJØ

MEDLEMSBESØK I MOSJØEN

MEF Skog har vært i Mosjøen for å sette opp SmartMEF og kjøre HMS-kurs for Rune Brennbakk AS. **Takk for en fin dag!**

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

Servicekontoret
Fred Olsens gate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

Region Øst
Stolvstadvegen 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

Region Sørøst
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

Region Sørvest
Kontor i Kristiansand:
Vige Havnevei 4, 4633 Kristiansand
Kontor i Stavanger:
Vassbotnen 23, 4033 Stavanger
region.sorvest@mef.no

Region Vest
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

Region Midt
Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

Region Nord
Kontorer i: Hammerfest,
Tromsø og Bodø
Telefon: 95 84 50 50
martin.gronnslott@mef.no

Seksjon Ressurs og miljø
- Skog
- Brønn- og spesialboring
- Gjenvinning
Fred Olsens gate 3,
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

BRØNNBORERTREFF PÅ VÅLER

Hver siste fredag i måneden er det velfortjent samling med grill & kos hos Kraft Energi og Brønnboring AS. Brønnboring - best i grunnen!

BRANSJETREFF HOS NGU

Godt møte hos Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) i Trondheim med brønnborebransjen i MEF. Her ble det diskutert felles anliggende, som oppgaveplikt brønnboring, og kurs- kompetansetilak. Fra NGU deltok Pål Gundersen.

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge

REGION SØRVEST

ARENDALSUKA 2024

Region Sørvest var til stede på Arendalsuka første uka i august. Det var full trøkk i båten fra tidlig morgen til sene kvelden. **Takk til alle som besøkte oss i Pollen!**

FAGDAGER I REGIONEN

I begynnelsen av september deltok vi på Stangeland sin fagdag på Kalberg - i steikende sol! Første halvdel av dagen var forbeholdt elever fra ulike videregående skoler i regionen. Det var ca 200 elever tilstede, og simulatoren var i full sving. Vi hadde også simulatoren med til Mosterøy på familiedag hos Nordbø Maskin. Her var det også mange besøkende, i et nydelig sommervær. **Tusen takk til alle som kom innom!**

MODUL-SYSTEM

Spesialister på kjøretøyutstyr til servicebiler

MODUL-SYSTEM AS | Svend Haugs Gate 11, 3013 DRAMMEN | www.modul-system.no

Ta kontakt for gratis innredningskonsultasjon!

Tel. 67 07 72 73 | info@modul-system.no

OKAB

UTDELING AV ARBEIDSTØY

Flotte elever rundt om i Norge får i disse dager utdelt arbeidstøy sponset av MEF og OKAB! Her kan dere se et knippe utvalgte elever. **Lykke til med skoleåret!**

REGION VEST

NY REGIONSJEF

Mona Løvås er ansatt som ny regionsjef for MEF Region Vest. Hun er utdannet elektroingeniør, med installatørpapirer gr L, men har mest jobbet innenfor bygg og anlegg, særlig på tunnelprosjekter. Mona har de siste 11 år jobbet som prosjektleder i Bybanen utbygging, men er nå klar for å jobbe for anleggsbransjen og til å bistå våre medlemsbedrifter.

REGION MIDT

MEDLEMSMØTE I TRØNDELAC

Bra oppmøte på medlemsmøte 29. august. Agenda var Ny E6 Kvithamar - Åsen. Hæhre Entreprenør som har denne kontrakten, stilte med to dyktige og engasjerte prosjektledere, Michael Øvrebø og John Arvid Nordstrøm som informerte om prosjektet, før de ga en befaring ute på anlegget. Vi avsluttet med middag hos Walberg selskapsmat der vi fikk servert grillmat. **Takk for en lærerik og sosial dag!**

REGION SØRØST

NYE MEDLEMMER I SØRØST

- › FA Maskin AS - MEF avd. Vestfold
 - › Reis Anlegg AS - MEF avd. Vestfold
 - › Skuterud Drift AS - MEF Buskerud
 - › Tom Berge AS - MEF avd. Telemark
 - › SK Anlegg AS - MEF avd. Telemark
 - › Hegna & Lie AS - MEF avd. Telemark
- Velkommen til MEF!**

VINGE

maskin as

Salg og service

Tlf. 913 34 440

post@vingemaskin.no

www.vingemaskin.no

EUROCOMACH

Sterke - smidige - stabile

Klistremerke til deg!

- Vis at du er åpen for en prat.

Hva gjør du hvis du tror en kollega sliter med tunge tanker?

Se
etter tegn hvis du er bekymret for en kollega.

Spør
på en direkte og tydelig måte, uten å være dømmende.

Lytt
til det de har å dele, vis at du forstår, og bidra til å finne rett hjelp.

Sammen skaper vi en arbeidsplass hvor omsorg for mental helse er like viktig som fysisk sikkerhet.

REGION ØST

MÅNEDENS LÆRLING I ØST

Navn: Håkon Magne Svindal
Alder: 19 år
Bedrift: Park & Anlegg AS
Utdanning: Vg1 Bygg og anlegg, vg2 Anleggsteknikk.
Fag: Anleggsmaskinfører-faget
Hva liker du best med jobben: At jeg har gode kollegaer. Liker veldig godt å kjøre alle slags typer maskiner, og at det er variasjon i jobben.
Interesser/hobby: Er glad i å jakte småvilt, og jeg har stor interesse for biler.

NYE MEDLEMMER I REGIONEN

Innlandet

- > Heidal Maskinservice AS, Heidal
- > Abs Entreprenør AS, Fåvang
- > Anlegg Innlandet AS, Dokka
- > Olebakken Maskin AS, Dokka

Oslo/Akershus

- > Oslo Gartner og Anleggsservice AS, Jessheim
- > Fjellsprengning 365 AS, Fagerstrand

Vi ønsker dere velkommen og ser frem til å bli kjent med dere!

SKIBLADNERTUR

24. august var det igjen tid for medlemstur på Skibladner. Dette var et hyggelig gjensyn for innlendingene på båttur på Mjøsa. Ekstra trivelig var det at også medlemmer fra Oslo/Akershus og Østfold hadde tatt turen for å bli med i trivelig selskap. 100 deltakere startet dagen med sponset busstur av Liebherr til Stange, omvisning på Liebherr Norge sitt nye hovedkontor. Etterfulgt av servering av god grillmat, på bord og benker sponset av Ramirent. Det ble en sosial og trivelig tur i Skibladner langs Ottestad/Tangen før deltakerne igjen gikk i land på Hamar, for en avslutning på kvelden. **Takk til alle som deltok, vi ser frem til neste tur i 2025.**

MÅNEDENS MEDLEMSBEDRIFT I ØST

Bedrift: Herstad Entreprenør AS
Daglig leder: Emil Kristian Johansen
Medlem siden: 2017, Herstad AS siden 02.10.1998
Hvor holder dere til: Slitu, Indre Østfold
Arbeidsteder: Østfold og Follo
Hvilke arbeidsområder jobber dere mest med: Vi retter oss i hovedsak mot offentlige og profesjonelle oppdragsgivere, men tar også oppdrag for private. Vann- og avløpsledninger, fiberutbygging og grunnarbeider ifm. eiendomsutvikling.
Hva slags faglig bakgrunn har dine ansatte: Fagbrev, i tillegg har tre ansatte ADK1-bevis.
Hvor mange ansatte er dere: 11 årsverk
Hvorfor er dere medlem i MEF: For å være del av en organisasjon som jobber for bransjens interesser, tilgang på kvalitetssikrede skjemaer og dokumenter, gode handelsavtaler m.m.

Industri- og lagerbygg

Fjøsssystemer Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. Fjøsssystemer Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no

FJØSSYSTEMER

Det er *tanken* som teller

Foto: Emil Moland

Vi leverer bulk over hele landet, så du har én ting mindre å tenke på.

Bestill via telefon 810 02 002, eller på circlek.no/bulk

CIRCLE **PRO**